

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D. a Mgr. Heleny Konečné ve věci

žalobce: **JUDr. F. K.**
zastoupen advokátkou Mgr. Petrou Raškovou
sídlem Breitfeldova 704/1, 186 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**
sídlem Na Pankráci 546/56, 145 05 Praha 4
zastoupeno advokátem Mgr. Jiřím Sitou
sídlem Rybná 14, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 12. října 2021, č. j. KUKHK-34752/DS/2021 – 2 (Ma),

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové dne 1. 11. 2021 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2021, č. j. KUKHK-34752/DS/2021 – 2 (Ma), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Jaroměř ze dne 30. 7. 2021, č. j. PDMUJA 30905/2021.
2. Vyvlastňovací úřad prvního stupně rozhodl posledně uváděným rozhodnutím tak, že výrokem I. odňal vlastnické právo k pozemku žalobce, konkrétně tedy k pozemku p. č. XA, ve výměře X m², evidovaného v druhu pozemku orná půda, zapsaného na LV č. XB u katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrálního pracoviště X (dále jen „Vyvlastňovaný pozemek“ či „Předmětný pozemek“). Vlastnické právo výrokem I. uváděného rozhodnutí přešlo na Českou republiku s tím, že příslušnou k hospodaření s touto nemovitostí je státní příspěvková organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „Osoba zúčastněná na řízení“ či „ŘSD ČR“).
3. Výrokem II. rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně byla určena lhůta k uskutečnění účelu vyvlastnění a výrokem III. byla stanovena výše náhrady za vyvlastnění ve výši X Kč.
4. Žalobce se podanou žalobou domáhá vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného a zároveň i rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně, eventuálně jejich zrušení pro nezákonnost z důvodů, které jsou popsány níže v jednotlivých žalobních bodech.

II. Obsah žaloby

5. Prvním žalobním bodem žalobce napadal rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů pro jejich nicotnost. Uvedl, že nevlastní žádný pozemek zapsaný na LV č. XB, nýbrž je vlastníkem pozemku parc. č. XA a tento je již rok zapsán na jinak číselně označeném LV (konkrétně na LV č. XC).
6. Dle názoru žalobce, který opíral odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2000, sp. zn. 22 Cdo 61/91, nelze mít za to, že by bylo možné rozhodnutí o vyvlastnění na tento jiný pozemek vztáhnout a že by na základě vyvlastňovacího rozhodnutí mohl být dokonce proveden v katastru nemovitostí příslušný vklad. Rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů (oproti rozhodnutí soudu) nelze totiž zapsat jinak než po řádném vkladovém řízení. Dle názoru žalobce je tak vyloučeno, aby rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů nabylo právních účinků a bylo vykonatelné provedením jeho vkladu do katastru nemovitostí, a proto je na místě je označit za nicotné.
7. Druhým žalobním bodem žalobce namítl podjatost, respektive odkázal na námitku podjatosti, kterou po vyrozumění o zahájení daného vyvlastňovacího řízení uplatnil a kterou uplatňuje i danou žalobou, a to s tím, že o ní nebylo a nemohlo být dříve soudem řádně rozhodnuto, neboť k danému spisu nebyl (přes návrh vyvlastňovaného, jenž však nebyl vyvlastňovacím úřadem prvního stupně zaprotokolován) připojen předchozí spis o vyvlastnění Předmětného pozemku vedený u vyvlastňovacího úřadu prvního stupně pod spis. zn. VÝST-378/2014-W. V řízení sp. zn. VÝST-378/2014-W jsou kromě námítky podjatosti též uvedeny důkazy, na které žalobce odkazoval a nyní znovu odkazuje.

8. Žalobní bod týkající se podjatosti dále žalobce rozdělil do de facto dvou dílčích žalobních bodů.
9. **Dílčím žalobním bodem 2.1. žalobce namítal systémovou podjatost vyvlastňovacích úřadů obou stupňů (tedy jak žalovaného, Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, tak Městského úřadu Jaroměř).**
10. Svůj závěr o systémové podjatosti vyvlastňovacích úřadů žalobce dále rozvedl v dílčích tvrzeních. K jejich prokázání odkazoval zejména na novinové články, potažmo obsah smluv, na které poukazoval. Uvedl, že:
 - a) Mezi Osobou zúčastněnou na řízení a vyvlastňovacími úřady byla uzavřena dohoda o vyvlastňování sjednaná za účelem vyvlastňování pozemků soukromých majitelů půdy určených pro výstavbu dálnic a silnic I. třídy; o této dohodě referoval na tiskové konferenci k tomu svolané tehdejší hejtmán Královéhradeckého kraje L. F. v prosinci 2014.
 - b) Mezi Osobou zúčastněnou na řízení a Královéhradeckým krajem a obcemi (míněno obcemi Jaroměř a Hradec Králové) bylo v intencích této dohody sjednáno, že těm majitelům půdy, kteří nebudou ochotni prodat půdu za netržní cenu, nabídne výkup půdy kraj či obec Jaroměř a Hradec Králové či třetí osoba.
 - c) Dle uvedené dohody oslovil v průběhu vyvlastňovacího řízení vedeného před vyvlastňovacím úřadem prvního stupně pod sp. zn. VÝST-378/2014-W bývalý náměstek Krajského úřadu Královéhradeckého kraje Ing. H., statutárního zástupce společnosti JUTA, a.s., Dvůr Králové, se žádostí, aby za tržní cenu vykoupila předmětný pozemek od vyvlastňovaného akciová společnost JUTA, která by jej následně převedla za netržní cenu na Osobu zúčastněnou na řízení. Kupní smlouvu na tuto transakci (nerespektující předkupní právo státu) přitom vypracovala Osoba zúčastněná na řízení.
 - d) Podklady pro kupní smlouvy na tržní cenu půdy v rozpětí 400 Kč - 600 Kč/1 m² uzavírané Královéhradeckým krajem se soukromými vlastníky půdy, která je určena pro stavbu různých silnic I. či II. třídy, zpracovává Krajský úřad Královéhradeckého kraje, a tyto smlouvy jsou následně schvalovány Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje. Přesto tentýž úřad – Krajský úřad Královéhradeckého kraje, a to v rámci vyvlastňovacího řízení vedeného s žalobcem a jeho manželkou ohledně jiných pozemků určených pro stavbu silnice I. třídy, opakovaně uvedl, že není seznámen s jinými znaleckými posudky o cenách této půdy než v rozpětí 25 – 35 Kč/1 m², a proto má být znalecký posudek na tržní cenu Ing. J. B. „zásadně chybný“.
 - e) V dané souvislosti žalobce odkázal i na věc vedenou před zdejším soudem pod sp. zn. 30 A 42/2021 a jeho skutkové závěry ohledně intervencí zástupce vyvlastnítele vůči Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, a to stran nařízení jednání v jiné věci vedené vyvlastnítelem vůči manželům K..
11. Dále žalobce zdůraznil, že při rozhodování o námitce podjatosti nemusí být podjatost rozhodujícího úředníka prokázána; postačí totiž, že jsou zde důkazy svědčící o důvodných pochybnostech o jeho nepodjatosti. Odkázal na obsah rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 05. 2017, č. j. 7 As 335/2016-54, o tzv. systémové podjatosti, která byla v této věci doložena, a to včetně konkrétních jednání a skutků, které systémovou podjatost, danou zájmem politiků, úředníků i médií na stavbě dálnice D 11 i stavbě obchvatu Jaroměře, doprovázejí (z mediálních výstupů viz např.

opakované televizní reportáže redaktora České televize V. W. týkající se této věci; televizní reportáže jsou dle názoru žalobce obecně známou a snadno dohledatelnou skutečností, a proto nemusejí být prokazovány).

12. Důvod podjatosti vyvlastňovacích úřadů žalobce shledával v tom, že vyvlastňovací úřad prvního stupně nařídil ústní jednání v době, kdy ještě nebylo pravomocně rozhodnuto Vrchním soudem v Praze ve smyslu § 104a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) o tom, zda žalobcem uplatněný nárok na vydání bezdůvodného obohacení za neoprávněné užívání pozemku v souvislosti s geologickým průzkumem pro stavbu dálnice D 11 je součástí vyvlastňovacího řízení a má o něm být rozhodnuto. Vrchní soud v Praze následně rozhodl o tom, že jde o nárok soukromoprávní, který mají řešit obecné civilní soudy, konkrétně soudy civilní. V době nařízení jednání ve věci vyvlastnění vyvlastňovacím úřadem prvního stupně ale tento závěr nebyl znám. Dle názoru žalobce tak vyvlastňovací úřad prvního stupně v době nařízení jednání neměl pravomoc rozhodnout o náhradě za vyvlastnění.
13. Popsané skutečnosti a k nim navržené důkazy prokazují velmi úzký zájmový (na výstavbě dálnice a silnice I. třídy – obchvat Jaroměře), jakož i majetkoprávní vztah mezi Osobou zúčastněnou na řízení, Královéhradeckým krajem a jeho úřadem, jakož i s obcí Jaroměř a jejím úřadem, ohledně vzájemné spolupráce při vyvlastňování pozemků soukromých majitelů půdy, které jsou určeny pro stavbu dálnic či silnic. Mezi těmito subjekty byl vypracován poměrně sofistikovaný způsob vykupování a vyvlastňování pozemků za účelem jejich snadnějšího získávání, který však nejen, že porušuje předkupní právo státu vzniklé dle § 101 zákona č. XF/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), ale především porušuje čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, dle něhož „Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu“. Někteří majitelé půdy za vyvlastněné pozemky tak získávají řádnou cenu tržní, jež je o cca 1/3 až 1/2 vyšší, než jakou obdrží jiní majitelé půdy, kteří nejsou do uvedeného systému „lepších cen“ zahrnuti, byť se jedná o výkupy pro totožný účel – stavbu silnice či dálnice.
14. **Dílním žalobním bodem 2.2. žalobce namítal podjatost konkrétních úředních osob podílejících se na rozhodnutích vyvlastňovacích úřadů obou stupňů.**
15. Důvodnost námitky podjatosti, která se týká konkrétně rozhodujících úředníků R. W. a Mgr. Bc. D. M., vyplývá i z ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), i z obsahu spisu zachycujícího průběh řízení v této věci. Ještě před rozhodnutím o věci totiž odvolací správní orgán sděloval instančně podřízenému úředníku R. W. své názory a závěry vztahující se k věci, když zaslal bez vyžádání správnímu orgánu své rozhodnutí týkající se v řadě aspektů totožné problematiky, vydané v navazující věci pod sp. zn. KÚ KHK-18688/MJ/2020. V korespondenci bylo nadto uvedeno oslovení „Vážený pane kolego“. Tímto podáním zjevně ovlivnil rozhodujícího úředníka Wa., který, pokud byla v tomto řízení uplatněná stejná námitka jako v řízení vedeném před Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, rozhodnutí odvolacího správního orgánu opsal (např. vyvlastňovací úřad prvního stupně plně opsal názor uvedený na str. 28 svého rozhodnutí), aby v odvolacím řízení obstálo. Tím oba (prvostupňový i druhostupňový) orgány porušily zákon – správní řád, který je kogentní a který takovéto ovlivňování a faktické nahrazování činnosti podřízených správních úředníků nedovoluje. V této souvislosti žalobce odkázal i na judikaturu soudů

řešící podjatost soudců (respektive jejich vzájemné vazby a komunikaci), například rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 22 Ca 117/2003, rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 54 A 67/2019, popř. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 29 NSCR 8/2020.

16. **Třetím žalobním bodem žalobce namítal věcnou nepříslušnost odvolacího správního orgánu.** Uvedl, že z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 A XB/2020-66, vydaného v dané věci o vyvlastnění, vyplývá, že činnost vyvlastňovacího úřadu byla zákonodárcem přiřčena do činnosti stavebního úřadu, a to ustanovením § 18 odst. 3 písm. b/ stavebního zákona, protože byla shledána jako nedůvodná kasační námitka, že o dříve vydaném rozhodnutí o vyvlastnění rozhodoval R. W., a to jako zaměstnanec a úředník stavebního odboru vykonávajícího kromě úkonů stavebního řízení i řízení vyvlastňovací. Tento závěr Nejvyššího správního soudu vyslovený v dané věci je třeba považovat za závazný právní názor, jímž jsou správní orgány v následujícím řízení bezesbýtku vázány. Byť v prvním stupni byl tento názor dodržen a rozhodnutí vydal úředník stavebního odboru vyvlastňovacího úřadu prvního stupně R. W., v odvolacím správním řízení uvedený závazný právní názor Nejvyššího správního soudu respektován nebyl. Přestože ve smyslu shora citovaného ustanovení § 89 odst. 1 správního řádu měl o věci (jako nejbliže nadřízený správní orgán) rozhodovat některý pověřený úředník Odboru územního plánování a stavebního řádu, byla věc přidělena úředníkovi Mgr. Bc. D. M. z Odboru dopravy a silničního hospodářství. Organizační řád Krajského úřadu Královéhradeckého kraje však nemůže být v rozporu s ustanovením § 89 odst. 1 správního řádu, proto připustil-li ke dni zahájení odvolacího správního řízení dělení věcné příslušnosti vyvlastňovacího úřadu mezi 2 odbory, tj. že některá vyvlastňovací řízení náleží Odboru územního plánování a stavebního řádu, a některá, včetně řízení daného, náleží Odboru dopravy a silničního hospodářství, trpí v této části nezákonností.
17. **Čtvrtý žalobní bod žalobce označil jako další procesní pochybení mající za následek nesprávnost rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů.**
18. **Pod dílčím žalobním bodem 4.1. žalobce uvedl, že v rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně (a následně i v rozhodnutí žalovaného) absentují výroky o nárocích o náhradách za vyvlastnění, vyjma výroku o náhradě odpovídající ceně pozemku, byť žalobce vznesl majetkové nároky další, akcesorické a související, tj. nároky na úhradu znalečného a odměny advokátky.**
19. V řízení správním, které supluje občanskoprávní soudní sporné řízení (viz názory Nejvyššího soudu ČR na charakter vyvlastnění jako věc občanskoprávní, jež namísto soudů řeší správní orgány, např. rozhodnutí ze dne 27. 8. 2015 sp. zn. 21 Cdo 3973/2014, ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 344/2014 či ze dne 22. 8. 2017, sp. zn. 21 Cdo 2990/2016), je nutno o těchto nárocích třeba vždy výrokově rozhodnout. Nadto procesním rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 7. 2020, č. j. 16 C 12/2020-50, o náhradě za vyvlastnění, byl jednoznačně vymezen předmět řízení; i tento soud považoval řízení o uvedených akcesorických náhradových výrocích za součást řízení o vyvlastnění. Jelikož se jedná o soudní pravomocné rozhodnutí, které bylo vydáno v dané věci, je tímto rozhodnutím vyvlastňovací úřad v dalším řízení vázán.
20. **Dílčím žalobním bodem 4.2. žalobce namítal, že se vyvlastňovací úřad prvního stupně (a následně ani žalovaný) nevypořádal s uplatněným nárokem na náhradu za omezení**

vlastnického práva (pro případ, že žalobce bude vyvlastněn), a to tím, že zbylé pozemky žalobce byly zbaveny přístupu z veřejné komunikace. Náhradní sjezd na zbylé pozemky vyvlastňovaného je zákonnou formou majetkové náhrady za omezení vlastnického práva jako důsledku vyvlastnění. Tuto formu náhrady ostatně ŘSD ČR jiným vyvlastněným vlastníkům půdy dobrovolně poskytuje a na této náhradě se s žalobcem ŘSD ČR i písemně dohodlo a zpracovalo potřebnou dokumentaci. Jelikož žalobce, stejně jako jeho manželka, jiný přístup ke svým pozemkům, než přes pozemek parc. č. XA nemají, a jelikož je již z postoje ŘSD ČR a státu, kteří žalobce odkazují na soudní řízení, zřejmé, že náhradní sjezd jim dobrovolně zřízen nebude, uplatnil v daném vyvlastňovacím řízení nárok na náhradní sjezd na jejich zbylé pozemky, a to jako nárok majetkový, vzniklý v souvislosti s vyvlastněním pozemku parc. č. XA, a to takto: „Sjezd a vjezd bude realizován v souladu se stavebně technickými požadavky na výstavbu takového objektu a bude umožňovat sjezd z veřejné komunikace na pozemky doposud zapsané na LV č. XD parc. č. XE, nebo parc. č. XF, oba v kat. úz. X, obec X, okres X, jakož i vjezd z pozemku doposud zapsaného na LV č. XD parc. č. XE, nebo parc. č. XF, zpět na veřejnou komunikaci“. Takto formulovaný nárok lze do výroku rozhodnutí pojmout i odkazem na příslušnou dokumentaci, která byla zpřístupněna formou obrázku zachyceného v „mezitímním rozhodnutí“ Krajského úřadu Královéhradeckého kraje z 10. 5. 2021, č. j. KUKHK-18688/MJ/2020-32, a kterou žalobce navrhl k vyžádání u Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, na což však vyvlastňovací úřady obou stupňů nereagovaly.

21. V pořadí pátým žalobním bodem žalobce namítal nedostatek věcné aktivní legitimace Osoby zúčastněné na řízení k podání žádosti o vyvlastnění pro střet zájmů.
22. Konkrétně uvedl, že mezi zájmem státu a zájmem Osoby zúčastněné na řízení není – objektivně nazíráno – ani shoda v tom, jaká náhrada má být vyvlastňovaným za pozemky nabízena a ve vyvlastňovacím řízení poskytována. Stát je totiž subjektem práv a povinností, u něhož se prolíná zájem na získání předmětného pozemku žalobce do svého vlastnictví se zájmem dodržovat právní předpisy, které si sám přijal, včetně mezinárodních smluv, jež ratifikoval a tvoří součást ústavního pořádku ve věcech vlastnických práv a vyvlastnění (viz čl. 1 odst. 1, 2 Ústavy). Oproti tomu Osoba zúčastněná na řízení závazky státu poskytovat plnou náhradu za vyvlastnění, jejíž konkrétní výpočet a způsob stanovení již byl bezesbýtku judikován, setrvale popírá. V daném vyvlastňovacím řízení dokonce prosazuje konkrétní názor, že je třeba vyvlastňovanému přiznat sankčně sníženou náhradu až na samotné minimum, zjevně jako odplatu za to, že se žalobce protivil vůli této organizace při výkladu práva. Dle názoru žalobce proto tento uvedený konkrétní střet zájmů mezi státem a Osobou zúčastněnou na řízení vylučuje nejen hmotněprávní zastupování státu uvedenou organizací, ale i to, aby Osoba zúčastněná na řízení za stát procesně jednala (§ 31 správního řádu). Předmětné výhrady žalobce týkající se střetu zájmů nebyly judikaturou Nejvyššího správního soudu dosud zodpovězeny a relevantně se k ní v této věci nevyjádřily ani správní orgány; závěry napadeného rozhodnutí jsou proto dle názoru žalobce nepřezkoumatelné.
23. Šestým žalobním bodem žalobce napadal nedostatek podmínek pro zahájení vyvlastňovacího řízení.
24. Dílčím žalobním bodem 6.1. žalobce vznesl námitku nedostatku podmínek řízení v podobě absence řádného jednání Osoby zúčastněné na řízení se žalobcem před

samotným zahájením vyvlastňovacího řízení, a to proto, že mezi účastníky byla uzavřena řádná občanskoprávní dohoda o vyvlastnění a o způsobu stanovení řádné kupní ceny již v roce 2009, s termínem plnění na dodání znaleckého posudku ze strany Osoby zúčastněné na řízení na řádnou tržní cenu v prvním pololetí roku 2010, od níž nebylo nikdy odstoupeno, nebyla zrušena a tvoří překážku, aby Osoba zúčastněná na řízení následně mohla svévolně podmínky dohody změnit a začít žalobce vyvlastňovat znovu poté, kdy byly předpisy o vyvlastňování změněny. Ohledně výše tržní ceny byl tak ze strany Osoby zúčastněné na řízení porušen ústavní princip zákazu retroaktivity pozdějšího zákona, tj. zákona o vyvlastnění a tzv. zákona o urychlení, ve znění platném od 1. 2. 2013; a to v neprospěch žalobce.

25. Žalobce se v námitkách proti vyvlastnění dovolával i dalšího základního ústavního ustanovení o rovnosti v právech, jakož i zákazu majetkové diskriminace vlastníka, vyplývajícího z čl. 11 odst. 1 Listiny, neboť v řadě označených případů výkupů pozemků pro stavbu silnic a dálnic byla a je tržní cena vyplácena. Tato námitka nebyla správními orgány nikterak relevantně zodpovězena, byť jejímu uplatnění nebránila žádná koncentrace řízení, neboť byla řádně uplatněna ještě v první fázi řízení před zrušením rozhodnutí ze strany Nejvyššího správního soudu, a to včetně označených a připojených důkazů (viz obsah rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně, který se jí věnoval na str. 28 svého rozhodnutí, avšak chybně). Uvedl-li proto vyvlastňovací úřad prvního stupně, že tato námitka představuje nepřípustné novum, a proto se s ní nikterak nevypořádal, jedná se o závěry nesprávné a nezákonné.
26. Dílčím žalobním bodem 6.2. žalobce namítal, že nedošlo ani k řádnému vypořádání námitky vadného znaleckého posudku doručeného žalobci, jakožto vyvlastňovanému, před zahájením řízení, který je podmínkou řízení podle § 5 zákona č. XE/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vyvlastnění“).
27. Žalobce znovu odkázal na obsah části námitek vztahujících se k absenci podmínek pro zahájení řízení, neboť znalecký posudek znalce A. M. (v průběhu vyvlastňování Bc. A. M. a nyní Ing. A. M.), nemůže být řádným podkladem pro stanovení ceny, protože tento znalec nebyl řádně jmenován (zápis do seznamu znalců byl dle dřívějších předpisů pouze evidenční). Bylo dále namítáno, že jeho „znalecký posudek“ je vadný, protože nebyl zpracován podle platných právních předpisů ČR, tj. v rozporu se znaleckým slibem, a že znalec je a byl podjatý, protože je ekonomicky závislý na ŘSD ČR.
28. Jakýkoli znalec pro daný obor – ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace nemovitosti – měl pro zápis do seznamu znalců splňovat podmínky i v období do 31. 12. 2020 dle § 4 zák. č. 36/67 Sb. ve spojení s Instrukcí Ministerstva spravedlnosti ČR – Příloha č. 10 k instrukci č. j. 26/2017-OJD-ORG/32, tj. podmínku magisterského vysokoškolského vzdělání ekonomického (popř. stavebního) směru, zároveň byla vyžadována 10letá odborná stavební praxe po ukončení vysokoškolského studia. Vysokoškolské kvalifikační předpoklady pro činnost znalce vyžadovaly i předchozí právní předpisy. Je otázkou, zda A. M. je skutečně zapsán jako znalec, neboť zjevně tyto (základní) kvalifikační podmínky nesplňuje. Dle veřejně dostupných údajů se jedná o zaměstnance - státního úředníka SPÚ, u něhož je nutno zvažovat i omezení pro činnost znalce dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě.

29. Další zásadní vadou posudku uváděného znalce, který byl žalobci zaslán před zahájením vyvlastňovacího řízení je, že součástí posudku není interní materiál Osoby zúčastněné na řízení Závod Praha s názvem „Postup při majetkoprávní přípravě a vypořádání dálničních a silničních staveb v působnosti Závodu Praha po účinnosti zákona č. 405/2012 Sb.“, z něhož znalec vycházel. O věrohodnosti podkladů a tím i správnosti výpočtu a závěru znaleckého posudku si pak nelze učinit závěr. Jak je výslovně uvedeno v posudku, znalec při své „znalecké“ činnosti nevycházel jen z platných právních předpisů, jak mu ukládá zákon a znalecký slib, ale opíral se o „interní materiály ŘSD“. Obsah těchto interních předpisů nebyl k posudku připojen, byť mají zásadní vliv pro postup znalce při vypracování posudku a na jeho závěry, a mohly nestrannost znalce značným způsobem ovlivnit. Znalec totiž pro použitou porovnávací metodu využil jen tržních cen zemědělských pozemků, zjevně v souladu s interní instrukcí ŘSD ČR, a v posudku vůbec nezvažoval, zda není namíste ocenění provedené s porovnáním pozemků stavebních, jak činí jiní znalci při oceňování obdobných nemovitostí pro totožné účely - tj. vyvlastnění pro stavbu silnic a dálnic.
30. Dále žalobce ve vztahu k uvedenému posudku, respektive jeho zpracovateli uvedl, že u tohoto shledává porušení principu nestrannosti při znalecké činnosti A. M.. To vyplývá především z jeho ekonomické závislosti na ŘSD ČR, které mu zadává znalecké posudky buď přímo, anebo prostřednictvím společností provádějících na základě smlouvy tzv. inženýring při výstavbě silnic a dálnic pro ŘSD ČR, jako jsou společnosti Valbek, s.r.o., Pragoprojekt, a.s., popřípadě další. Dle názoru žalobce je výkon „znalecké činnosti“ jmenovaného faktickým výkonem závislé činnosti ve vztahu k Osobě zúčastněné na řízení.
31. Důsledkem shora popsané podjatosti znalce A. M. tedy je, že se znalec řídil instrukcemi Osoby zúčastněné na řízení a při ocenění se nezabýval tím, zdali jím stanovená cena je skutečně cenou tržní, jak ji ve smyslu judikatury ESLP vymezuje judikatura Ústavního soudu ČR v nálezech sp. zn. II. ÚS 1135/14 a sp. zn. I. ÚS 1904/14, které jsou závazné pro každého, tedy i Osobu zúčastněnou na řízení, pro znalce A. M. i pro správní orgány – viz čl. 89 Ústavy. Ústavní soud ve shora zmíněném nálezu sp. zn. I. ÚS 1904/14 právní větou, která zní *„V případě vyvlastňování pro potřebu výstavby silnic je v rozumném poměru k hodnotě majetku v zásadě pouze plná náhrada ve výši tržní ceny“*, vymezil, že každý návrh kupní smlouvy musí být doprovázen znaleckým posudkem se stanovenou tržní cenou, tj. cenou, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Ze závěrů uvedených v rozhodnutí I. ÚS 1904/14, dle nichž náhrada za vyvlastnění ve výši 1/10 tržní ceny je náhradou protiústavní, musel tedy znalec A. M. vycházet.
32. Dále žalobce odkázal na závěry zdejšího soudu uvedené v jeho rozsudku ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161, kde dospěl k závěru, že jiný posudek stejného znalce není kvalitativně znaleckým posudkem, neboť v něm absentuje doložka vyplývající z § 127a o. s. ř. ve spojení v § 56 správního řádu. Stejnou vadou trpí i nyní uváděný znalecký posudek.
33. S výše uvedenými námitkami se dle názoru žalobce správní orgány obou stupňů řádně nevypořádaly.

34. **Dílčím žalobním bodem 6.3. žalobce napadal skutečnost, že vyvlastňovací úřady neučinily žádná skutková zjištění k otázce samotné náhrady za vyvlastnění Předmětného pozemku, neprovedly řádné dokazování znaleckým posudkem Ing. B. (posudek předkládaný žalobcem).**
35. Obecně lze proto pouze namítat, že správní orgán pominul, že znalecké ocenění je odbornou skutkovou problematikou, kterou není kompetentní posuzovat sám. Jak praví ustálená judikatura soudů, soud (zde správní orgán) provede důkaz znaleckým posudkem tam, kde je k posouzení skutečností významných pro zjištění skutkového stavu věci zapotřebí odborných znalostí. V případě rozkolu dvou znaleckých posudků je namístě nechat zpracovat revizní znalecký posudek. Shora uvedeným způsobem správní orgán nepostupoval, neboť znalce (Ing. B.) ani nevyslechl. „Znalecký posudek“ Ing. Č. pak nebylo lze v řízení použít, neboť ani tento neobsahuje doložku správnosti posudku dle § 127a o.s.ř.; je tak na něj nutno nahlížet jen jako na listinu obsahující odborné vyjádření.
36. Podle § 10 odst. 4 zákona o vyvlastnění *„stanoví-li se náhrada na základě ocenění, musí být ocenění provedeno podle oceňovacího předpisu účinného v době rozhodování o vyvlastnění. V případě, že obvyklá cena pozemku nebo stavby by byla nižší než cena zjištěná podle oceňovacího předpisu, náleží vyvlastňovanému náhrada ve výši ceny zjištěné podle oceňovacího předpisu“*. Ve smyslu citovaného ustanovení bylo povinností vyvlastňovacího úřadu, měl-li by i po výsledku znalce Ing. J. B. pochybnosti o správnosti jeho posudku, nechat zpracovat znalecký posudek nový, neboť oceňovací předpis, tj. zákon č. 151/97 Sb., s účinností od 1. 1. 2021 doznal podstatné změny zákonem č. 237/2020 Sb. Vycházel-li proto úřad z dříve zpracovaného „znaleckého posudku“ Ing. Č., kterému nadto nepřipustně zadal povinnost vypracovat znalecký posudek *„podle § 3b zákona č. 416/2009 Sb.“*, byť znalecký úkol měl (viz nálezy Ústavního soudu č. I. ÚS 1904/14 a II. ÚS 1135/14) správně znít: *„Provést ocenění pozemku parc. č. XA Sb. cenou obvyklou (tržní)“*, jednal i v tomto ohledu nezákonně.
37. Obecně lze dále dle názoru žalobce konstatovat, že úvahy správního orgánu, který se odmítl při stanovení náhrady řídit znaleckým posudkem na cenu obvyklou (tržní), jsou protiústavní a nezákonné. Zcela vytrženě z kontextu zákona o vyvlastnění správní orgán vyložil totiž ustanovení § 10 odst. 5 tohoto zákona tak, že s účinností od 1. 2. 2013 mělo dojít k zásadní změně v oceňování pozemků a ke snížení náhrady za vyvlastnění, neboť cena se dle jeho názoru neodvíjí od tržního ocenění, které je dáno oceněním pozemku jako stavebního, ale od ocenění pozemku zemědělského. Uvedený názor správního orgánu je chybný, nezákonný, a správní orgán při jeho aplikaci pominul, že tento byl již odmítnut judikaturou Nejvyšší soud ČR, který se v rozsudku ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 24 Cdo 500/2019, danou problematikou výslovně zabýval.
38. **Sedmým žalobním bodem žalobce napadal skutečnost, že vyvlastňovací úřady obou stupňů nedostály závaznému právnímu názoru vyslovenému v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66, stran hodnocení nezbytnosti, subsidiarity, vyvlastnění Předmětného pozemku žalobce.**
39. Žalobce tvrdil, že vyvlastňovací úřad prvního stupně neprovedl dokazování 3 dokumentacemi či jinými výstupy ze smluv, které žalobce označil ke svým tvrzením, že Osoba zúčastněná na řízení má jiné řešení stavby napojení dálnice D 11 stavba 1107 na silnici I/37, než stavbou okružní křižovatky, která je umístěna na Vyvlastňovaném

pozemku žalobce a pro niž se předmětné vyvlastňování provádí. Dle slov žalobce Osoba zúčastněná na řízení předložila jen 2 výstupy z označených smluv a tvrdí, že nic jiného nemá; toto tvrzení je zjevně nepravdivé, neboť jinak by ŘSD ČR nemohlo z veřejných prostředků zaplatit zpracovateli – společnosti Pragoprojekt, a.s. cca 500 000 Kč za nový projekt a jinak by nemohl v lednu 2018 mít v televizním projevu tehdejší ministr Ing. Daň Ťok vystoupení, v němž uvedl, že Osoba zúčastněná na řízení dálniční sjezd přeprojektovala, a tudíž si žalobce může svůj Předmětný pozemek nerušeně dál užívat, protože Osoba zúčastněná na řízení jej nepotřebuje. Totéž potvrdil v dalším televizním pořadu statutární zástupce ŘSD ČR Ing. R. M.. Dle názoru žalobce Osoba zúčastněná na řízení tuto jím tvrzenou projektovou dokumentaci zatajuje. Uvedenou projektovou dokumentaci si mohl vyvlastňovací úřad vyžádat například i od společnosti Pragoprojekt, a. s., či její obsah zjistit výsledkem Ing. Dana Ťoka, který o ní v televizi hovořil. Vyvlastňovací úřady tak nemohly dát závaznému právnímu názoru Nejvyššího správního soudu zadost.

40. Nadto žalobce doplnil, že dle v mezidobí vydaného rozhodnutí (v právní moci k 21. 10. 2021) téhož správního orgánu, potvrzeného rozhodnutím Ministerstva dopravy, o změně stavby před dokončením, bylo vlastně postaveno najisto, co již dříve tvrdil ministr Ing. Dan Ťok, totiž to, že žalobcův Předmětný pozemek k výstavbě dálnice ŘSD ČR nepotřebuje, neboť si nechalo schválit řešení jiné, které se žalobcova pozemku nedotýká. Žalobce je zde výslovně uváděn toliko jako majitel pozemku sousedního. Z uvedených rozhodnutí přitom neplyne, že by se mělo jednat o řešení dočasné či provizorní.
41. **Konečně posledním, osmým žalobním bodem, žalobce napadal skutečnost, že vyvlastňovací úřady se nezabývaly a řádně nezhodnotily jeho námitku, že Osoba zúčastněná na řízení pozemky, či alespoň některé, nevyvlastňuje pro stavbu silnic a dálnic, ale k doposud skrytým účelům.**
42. Všechny vyvlastněné pozemky, údajně vyvlastňované pro stavbu silnic či dálnic, jsou totiž okamžitě po jejich vyvlastnění již po řadu let zatěžovány nezákonně vedenou exekucí exekutorkou JUDr. Janou Fojtovou. K uvedené námitce vyvlastňovací úřady uvedly, že Osoba zúčastněná na řízení nemůže uvalenou exekuci ovlivnit, což není pravdivé, neboť má k dispozici řadu právních instrumentů, počínaje návrhem na zastavení exekuce, přes stížnosti k exekutorské komoře a ministerstvu spravedlnosti. Žádnou z těchto možností nevyužívá, ačkoli je exekuce vedena již od roku 2014, což svědčí o zájmu Osoby zúčastněné na řízení na jejím průběhu z důvodů se stavbou silnic a dálnic nesouvisejících. K této námitce se správní orgány řádně nevyjádřily a z tohoto pohledu je jejich rozhodnutí opět nepřezkoumatelné.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

43. Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil ve svém podání doručeném soudu dne 12. 11. 2021, ve kterém uvedl, že žaloba je nedůvodná a navrhl její zamítnutí v celém rozsahu.
44. Žalovaný v rámci své procesní obrany v zásadě zopakoval tvrzení, která jsou součástí žalobou napadeného rozhodnutí a kterými jsou vypořádávány námitky uplatněné žalobcem v průběhu vyvlastňovacího řízení a v odvolání proti rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně.

45. Níže krajský soud shrnuje spíše argumentaci, která jde nad rámec obsahu žalobou napadeného rozhodnutí.
46. **K první žalobní námitce** žalovaný uvedl, že je pravdou, že ve vyvlastňovacích rozhodnutích je chybně uvedeno číslo LV, na kterém je veden Předmětný pozemek. Uvedl rovněž skutkové souvislosti, které k tomu vedly. Dále však zdůraznil, že uvedené nezakládá nicotnost obou rozhodnutí, neboť Vyvlastňovaný pozemek je v dalším specifikován správně (parcelním číslem, označením obce a okresu, označením katastrálního území, uvedením výměry, uvedením druhu pozemku, identifikací vlastníka, jemuž se odnímá vlastnické právo). Nadto žalovaný upozornil na skutečnost, že z obsahu celé žaloby je zřejmé, že i žalobci je jasné, o jaký pozemek se jedná. Tento není zaměnitelný s jiným, neboť na LV č. XB (chybně označeném) nevyjíždí při náhledu do katastru nemovitostí žádná jiná nemovitost ve vztahu k žalobci.
47. **Ke druhé žalobní námitce** žalovaný uvedl, že žalobce vznáší již tradičně námitku podjatosti ve všech vyvlastňovacích řízeních. Uvedl, že i o námitce podjatosti, kterou žalobce uvádí v žalobě, již bylo rozhodnuto, a to usnesením Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 30. 8. 2021, č. j. MMR-68862/2021-83, a následně rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 10. 2021, č. j. KUKHK-34819/DS/2021-02. S námitkami nebyl žalobce opět úspěšný a byť je nyní napadá řádnými opravnými prostředky, nemá odvolání odkladný účinek. Žalovaný v další argumentaci, konkrétně na straně 3 – 4 jeho vyjádření k žalobě, shrnul, proč se domnívá, že v pravidelně se opakujících námitkách podjatosti vznášených žalobcem spatřuje pouze obstrukce, které mají ztížit průběh řízení.
48. **Ke třetímu žalobnímu bodu** žalovaný uvedl, že tento svědčí o elementární neznalosti v oblasti správního práva a dále vydefinoval rozdíl mezi pojmy „správní orgán“, „vyvlastňovací úřad“ a „stavební úřad“. Žalovaný zdůraznil, že v případě nyní přezkoumávaného řízení jsou vyvlastňovacími úřady správní orgány Městský úřad Jaroměř a Krajský úřad Královéhradeckého kraje. Správním orgánem není jednotlivé oddělení nebo odbor, ale městský úřad či krajský úřad jako celek.
49. **Ve vztahu ke čtvrtému žalobnímu bodu** žalovaný odkázal na obsah rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů. Ze žádného právního předpisu neplyne povinnost správních orgánů reagovat na námitku účastníka ohledně jim vzniklých nákladů řízení samostatným rozhodnutím nebo jen výrokem.
50. Žalovaný v této souvislosti odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2016, č. j. 30 A 100/2015 – 53 (vyvlastňovací řízení vedené ohledně pozemkové parcely č. XA, identickými správními orgány, žaloba podána týž žalobcem). V uvedeném rozhodnutí je odkazováno na dikci § 79 odst. 3 správního řádu, dle kterého: „*Nestanoví-li zákon jinak, nese správní orgán nebo dotčený orgán a účastník své náklady.*“ Ustanovení § 23 odst. 4 ani § 141 odst. 11 správního řádu přitom na daný případ nedopadají. Uvedenému přisvědčil i Nejvyšší správní soud, který kasační stížnost žalobce do posledně uváděného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové zamítl, konkrétně svým rozsudkem ze dne 31. 5. 2017, č. j. 7 As 335/2016 – 52.
51. Tvzení žalobce o tom, že v důsledku vyvlastnění Předmětného pozemku ztratí přístup na další nemovitosti ve svém vlastnictví (spoluvlastnictví), je jen další obstrukcí. Danou věcí se již zabýval rovněž Krajský soud v Hradci Králové, který ve svém usnesení ze dne 23. 9. 2021, č. j. 25 Co 192/2021 – 287, v této souvislosti (narušení služebnosti cesty přes

dané pozemky) dovodil účelovost jednání žalobce, neboť ona služebnost vede odnikud nikam. Své pozemky v dané lokalitě žalobce reálně neužívá, pronajímá je k zemědělským účelům třetím osobám.

52. Nadto žalovaný uvedl, že je nepravdivé prohlášení žalobce, že používal ke sjezdu ke svým pozemkům nyní Vyvlastňovaný pozemek, neboť na tento žádný sjezd nevedl a nevede (uvedené doložil žalovaný fotografiemi z google maps). Uvedl, že sjezd je zřízen o cca 100 metrů dále po silnici I/37 (mimo nyní Vyvlastňovaný pozemek).
53. Závěrem se žalovaný vyjádřil **k sedmému žalobnímu bodu** žalobce. Žalovaný uvedl, že dle jeho názoru byl zcela respektován závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v jeho rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66. Žádné další alternativní řešení, jak spekuluje žalobce, již ve věci neexistuje.
54. Stejně tak není rozhodná existence rozhodnutí ze dne 19. 8. 2021, č. j. KUKHK-23962/DS/2021-8(TI), kterým byla povolena změna stavby „D11 stavba 1107 Smiřice – Jaroměř“ před dokončením, v rozsahu stavebního objektu SO 112 Okružní křižovatka přeložky I/33 a I/37. Odvolání žalobce do tohoto rozhodnutí bylo následně zamítnuto a rozhodnutí bylo Ministerstvem dopravy potvrzeno. Uvedené rozhodnutí je rozhodnutím dočasným – jak plyne explicitně z jeho výrokové části a nemá vliv na otázku nezbytnosti vyvlastnění Předmětného pozemku žalobce. Žalobní tvrzení vznesená žalobcem v tomto směru jsou lživá a žalobce jen zneužívá právo.
55. Z výrokové části tohoto rozhodnutí (se kterým se žalobce prokazatelně seznámil, neboť do něj podával odvolání jako účastník řízení) plyne, že jde o dočasné a provizorní řešení (s ohledem na neustále probíhající majetkoprávní řešení Vyvlastňovaného pozemku). Z rozhodnutí plyne, že lhůta k odstranění dočasných konstrukcí je stanovena do 6 měsíců od doby získání práv stavebníka k pozemku parc. č. XA. Po uplynutí doby dočasnosti bude stavba dokončena podle stavebního povolení vydaného Krajským úřadem Královéhradeckého kraje ze dne 6. 5. 2019, zn. KUKHK-4834/DS/2019-13 (TI). Dále je v rozhodnutí uvedeno, že se jedná o dočasné napojení, které je značně nestandardní a vylučuje některé křižovatkové pohyby. Co nejdříve je tak třeba vypořádat majetkoprávní vztahy a okružní křižovatku realizovat podle vydaného stavebního povolení.

IV. Vyjádření Osoby zúčastněné na řízení

56. ŘSD ČR jako Osoba zúčastněná na řízení se k podané žalobě vyjádřila ve svém podání ze dne 25. 11. 2021. Osoba zúčastněná na řízení uvedla, že považuje podanou žalobu za nedůvodnou a plně se ztotožnila se stanoviskem žalovaného a shodně s ním měla za to, že by žaloba měla být zamítnuta.
57. Dále Osoba zúčastněná na řízení vedla v zásadě podobnou argumentaci jako žalovaný ve svém vyjádření (či vyvlastňovací úřady obou stupňů ve svých rozhodnutích). K sedmému žalobnímu bodu uvedla, že skutečně nedisponuje žádnou další smlouvou, projektem či projektovou dokumentací, která by upravovala další (žalobcem tvrzenou) variantu řešení stavby.

V. Replika žalobce

58. Žalobce podal k vyjádřením žalovaného a Osoby zúčastněné na řízení i repliku, konkrétně ve svém podání ze dne 10. 12. 2021. V ní v zásadě zopakoval tvrzení obsažená

v žalobě k žalobním bodům č. 1, 6 a 4, jak jsou specifikovány výše. Odkázal na dle jeho názoru s tím související judikaturu a odbornou literaturu.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

59. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního s. ř. s., vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu věci ke dni vydání napadeného rozhodnutí dle § 75 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud uvádí, že věc projednal a rozhodl o ní bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili konkludentně dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s.
60. **Prvním žalobním bodem žalobce namítá nicotnost rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů pro chybné označení listu vlastnictví, na kterém je v katastru nemovitostí veden Vyvlastňovaný pozemek.**
61. Je pravdou, jak uvedl i žalovaný, že číslo LV je v rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně (a v na to navazujícím rozhodnutí žalovaného) uvedeno chybně, respektive v rozporu s aktuálním zápisem v katastru nemovitostí. Žalovaný osvětlil, že k chybě došlo v důsledku procesního vývoje v předmětném vyvlastňovacím řízení, neboť Vyvlastňovaný pozemek byl na LV č. XB ke dni podání žádosti skutečně zapsán a byl na něm zapsán i v době vydání původního rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně dne 2. 12. 2019, č. 164/2019 (později zrušeného rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020-66). Katastrální úřad z důvodů uvedených změn ve vlastnickém právu k Předmětnému pozemku, kdy tehdy vlastnické právo opět nabyl žalobce, mu přidělil ne původní, ale nové číslo LV. Ze strany vyvlastňovacích úřadů tedy došlo k pochybení v označení LV, na kterém je zapsán Předmětný pozemek.
62. V první řadě krajský soud konstatuje, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů netrpí vadou nicotnosti, která je vymezena v dikci § 77 správního řádu. Spíše nad rámec nutného krajský soud uvádí, že nicotnost správního aktu je vadou, ke které má povinnost krajský soud přihlídnout z úřední povinnosti, tj. bez ohledu na obsah žalobních námitek žalobců (k tomu srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2013, sp. zn. II. ÚS 4760/12).
63. Nicotnost správního rozhodnutí působí nedostatky a pochybení, jež jsou natolik závažná, že jejich důsledkem je právní neexistence samotného aktu; za dané situace tu není nic, co by mohlo zakládat jakákoliv práva či povinnosti subjektů, tj. mít právně relevantní účinky ve vztahu ke svým adresátům. Tudíž zcela zásadním pro určení toho, zda jde o rozhodnutí nicotné, či jinak vadné, je podstata a charakter vad a nedostatků předmětného aktu, jež se označují jako důvody nicotnosti správního rozhodnutí. Stávající úprava již formuluje jednak některé speciální důvody nicotnosti, jakož obsahuje i jistý náznak obecného důvodu nicotnosti neboli tzv. generální klauzuli [viz dikce (...) „jiné vady, pro které nelze akt vůbec považovat za správní rozhodnutí“]. Bezpochyby lze však konstatovat, že výčet důvodů nicotnosti obsažený ve správním řádu je na první pohled poměrně úzký, což ostatně připouští i sám zákonodárce s tímto odůvodněním: „Důvody nicotnosti obsažené v návrhu zákona (...) jsou však vymezeny poměrně úzce s ohledem na právní jistotu a na to, že pro správní orgány jde o institut zcela nový. Možné širší vymezení důvodů nicotnosti je ponecháváno na judikatuře správních

soudů“ (Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona správní řád, sněmovní tisk č. 201/0, Poslanecká sněmovna).

64. Prvým z výslovně zakotvených důvodů je *absolutní* věcná nepříslušnost (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2005, č. j. 2 As 76/2003-89, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2005, č. j. 1 Afs 1/2004-58). Tento důvod nicotnosti není v projednávané věci dán, ostatně ani žalobce jej netvrdí.
65. Dalším speciálním důvodem nicotnosti je zjevná vnitřní rozpornost rozhodnutí. Tato vada značí, že správní rozhodnutí představuje akt nesmyslný, nesrozumitelný, kdy vůbec nelze dovodit, jakým způsobem je zasahováno do právních poměrů adresáta aktu; tudíž jde o akt zcela nerealizovatelný, resp. nevykonatelný (k tomu srov. rozhodnutí prvorepublikového Nejvyššího správního soudu Boh A 11627 a Boh. A 11020/34 – zrušení rozhodnutí, které obsahovalo dva vzájemně se vylučující výroky, či Boh. A 7838/28 – zrušení rozhodnutí, ze kterého vůbec neplynulo, podle jakého zákona úřad rozhodl).
66. Konečně pak posledním výslovně formulovaným speciálním důvodem nicotnosti je právní či faktická neuskutečnitelnost.
67. V případě právní neuskutečnitelnosti jde o akt, jenž nastoluje stav, který je neslučitelný a neuskutečnitelný s ohledem na platný a účinný právní řád. Současně nebude vyloučeno, že správní akt právně neuskutečnitelný bude současně i fakticky neproveditelný. Půjde především o takové akty, které se týkají (právně) neexistující osoby (někdy se hovoří o tzv. non-subjektu), věci či právního vztahu či ukládající splnění takové povinnosti nebo umožňující realizaci takového oprávnění, jež jsou neslučitelné s právním řádem či jemu neznámé (např. důvodová zpráva ke správnímu řádu uvádí jako příklad akt, kterým při správním trestání správní orgán uloží trest, který je mimo katalog trestů konkrétní skutkové podstaty nebo celého zákona; nelze tedy v přestupkovém řízení uložit např. trest odnětí svobody - Sněmovní tisk č. 201/0, Poslanecká sněmovna - volební období 2002-2006). Výkon takového rozhodnutí by byl právně nemožný, neproveditelný, a to míněno z objektivního hlediska. Vedle důvodu spočívajícího v právní nemožnosti plnění lze nicotnost spatřovat i co do správního aktu obsahujícího plnění za fakticky nemožné. K tomuto důvodu je nezbytné podotknout, že jeho posouzení může být velmi často obtížné a vyžadovat i odborné znalosti ze zcela jiných oborů, než je právo. Krajský soud na tomto místě konstatuje, že je bez dalšího zcela zřejmé, že takovou vadou – vadou způsobující nicotnost – rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zjevně netrpí.
68. Konečně pak správní řád stanoví, že nicotné je i takové rozhodnutí, jež trpí vadou či vadami, pro které daný akt nelze vůbec považovat za správní rozhodnutí. Tento určitý „náznak“ obecného důvodu nicotnosti (generální klauzule) je bezpochyby pozitivním aspektem stávající právní úpravy důvodů nicotnosti. Díky této klauzuli není výčet důvodů nicotnosti ve správním řádu taxativní a neměnný, ale lze i nadále vycházet z dalších, již známých speciálních důvodů nicotnosti, traktovaných naukou i judikaturou, popř. ale i reflektovat speciální důvody v budoucnu nově nalezené. Mezi tyto další důvody nicotnosti zformované judikaturou i doktrínou lze řadit zejména důvod nedostatku pravomoci, nedostatku právního podkladu, absolutní nedostatek vůle správního orgánu, absolutní nedostatek formy správního rozhodnutí či požadavek

trestného plnění (k tomu srov. HORZINKOVÁ.Eva a kol. Správní řád. Praktický komentář. Wolters Kluwer, 2020, § 77).

69. S ohledem na výše nastíněný obecnější výklad k institutu nicotnosti a s ohledem na dikci § 51 a § 14 odst. 1 zákona č. 356/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „katastrální zákon“), krajský soud dospívá k závěru, že uvedená vada nezpůsobuje ani nezákonnost rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů. Dle uváděného § 51 katastrálního zákona platí, že: *„Údaje katastru, a to parcelní číslo, geometrické určení nemovitosti, název a geometrické určení katastrálního území, jsou závazné pro právní jednání týkající se nemovitostí vedených v katastru.“* Dále dle § 14 odst. 1 katastrálního zákona platí, že: *„Návrh na zahájení vkladového řízení se podává na stanoveném formuláři a musí obsahovat a) označení katastrálního úřadu, kterému je návrh určen, b) označení účastníků vkladového řízení, a to u fyzických osob jménem, popřípadě jmény, a příjmením, adresou místa trvalého pobytu nebo u cizozemců adresou bydliště v cizině, rodným číslem, nebo, není-li přiděleno, datem narození, a jsou-li navrhovateli, též číslem elektronicky čitelného identifikačního dokladu, pokud se jim vydává; u právnických osob názvem, sídlem a identifikačním číslem, pokud je přiděleno, c) označení nemovitostí a práv, která k nim mají být zapsána do katastru nebo z něj vymazána, d) podpis navrhovatele.“*
70. Údaj o čísle LV není tedy závazným údajem pro katastr nemovitostí, který je potřeba (správně) uvádět při právním jednání a úkonech činěných ve vztahu ke katastru nemovitostí. Z rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů nadto plyne, že Předmětný pozemek je správně identifikován parcelním číslem, označením obce a okresu, označením katastrálního území, uvedením výměry, uvedením druhu pozemku a identifikací vlastníka, jemuž se vlastnické právo odnímá.
71. Krajský soud spíše nad rámec výše uvedeného dodává, že mu není zcela zřejmé, jakým způsobem může případně tato žalobcem prezentovaná jako následná nemožnost zápisu vyvlastnění (respektive přechodu vlastnického práva) zasáhnout do jeho práv ve smyslu § 2 s. ř. s. Rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů žalobci nezakládají (vyjma nároku za náhradu na vyvlastnění jako soukromoprávní nárok) veřejné subjektivní právo, neukládají mu ani povinnost. Dochází k odnětí práva žalobce. Pokud však bude takové odnětí (v důsledku problémů se zápisem na straně katastru nemovitostí) zmařeno, nedochází nikterak k zásahu do práv žalobce ve smyslu § 2 s. ř. s.
72. V pořadí druhým žalobním bodem žalobce napadal podjatost vyvlastňovacích úřadů a pověřených úředních osob.
73. V Dílčím žalobním bodě 2.1. žalobce namítal tzv. systémovou podjatost vyvlastňovacích úřadů, konkrétně tedy Městského úřadu Jaroměř a Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.
74. Krajský soud zprvu připomíná, že je pravdou, jak podotkl žalovaný, že žalobce vznáší námitku podjatosti v souvislosti s vyvlastňovacím řízením opakovaně. K tomu srov. odstavec 48 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020-66.
75. Rovněž o v tomto řízení znovu vznesených námitkách již bylo rozhodnuto. Konkrétně usnesením Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 30. 8. 2021, č. j. MMR-68862/2021-83, a poté rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 10. 2021, č. j. KUKHK-34819/DS/2021-02.

Uvedená rozhodnutí však nejsou pro posouzení námitky podjatosti z pohledu soudu rozhodná, neboť podjatost je objektivní stav, který rozhodnutí o ní toliko deklarují. Povinností krajského soudu je proto se žalobcem vznesenou námitkou podjatosti zabývat, neboť tato mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nejprve je však nutné zabývat se problematikou oné systémové podjatosti, neboť její vydefinování je klíčové ve vazbě na skutečnosti tvrzené žalobcem v žalobě a jejich relevantnost.

76. Původní návrh správního řádu předvídal řešení systémové podjatosti v § 131 odst. 1 a 2, dle odstavce 1 stanovovala, že: *„Ma-li být rozhodováno o žádosti státu, kterou podává jeho organizační složka, která je věcně a místně příslušným správním orgánem, nebo o žádosti obce, kraje anebo jiné osoby, jejíž orgán je věcně a místně příslušným správním orgánem, provede řízení jiný správní orgán v obvodu nadřízeného správního orgánu, který nadřízená správní orgán určí usnesením, a to popřípadě i pro řízení, která mohou být v budoucnu zahájena. Tohoto ustanovení se nepožije na ústřední správní řady.“*
77. Reálně se však dle námitky tzv. systémové podjatosti dostala do správního řádu až k 1. 11. 2019 v podobě ustanovení § 14 odst. 2 správního řádu, který zní: *„Úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.“* Ve skutečnosti jde o legislativní vyjádření toho, co bylo do té doby judikováno správními soudy.
78. Smysl systémové podjatosti zřetelněji plyne z původního a zamýšleného textu, jak měl být vložen do § 131 odst. 1 a 2 správního řádu a jak je výše citován. Systémová podjatost předvídá situace, kdy musí být z rozhodování určité věci vyloučeny všechny úřední osoby příslušného správního orgánu, včetně osoby stojící v čele úřadu, je-li překročena kritická míra systémového rizika podjatosti – tedy z důvodu, že v důsledku jejich zaměstnaneckého poměru k subjektu veřejné správy (např. k územnímu samosprávnému celku), který má k projednávané věci vztah, existuje reálné riziko, že by jejich postoj k věci mohl být ovlivněn i jinými než zákonnými prostředky.
79. Za skutečnosti, které by mohly způsobit výše uvedené ovlivnění jinými než zákonnými prostředky, lze považovat ty, které naznačují, že zde existuje někdo, kdo má zájem na určitém výsledku řízení, v němž se má rozhodovat, a přitom má či může mít schopnost působit na příslušnou úřední osobu prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu k územnímu samosprávnému celku. Takovými skutečnostmi mohou být jevy v politické či mediální sféře, zájem politických činitelů či jiných v rámci daného územního samosprávného celku vlivných osob na určitém výsledku řízení, samotná povaha a podstata rozhodované věci či podezření z nátlaku či snahy přímo ovlivnit rozhodování příslušné osoby prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, č. 2802/2013 Sb. NSS).
80. K těmto jevům se v projednávané věci vyjadřoval už i Nejvyšší správní soud a krajský soud na tyto závěry uvedené v odstavcích č. 42 – 49 jeho rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020-66, odkazuje. Žalobce nadto navrhoval k důkazům v této souvislosti zejména reportáže či novinové články z roku 2014, uvedený závěr Nejvyššího správního soudu tak v tomto směru nemůže být překonán.
81. Žalobce však nyní přichází s o něco jinou argumentací, která je výše specifikována v žalobním bodě č. 2.1. a k této navrhuje důkazy.

82. Krajský soud však dospěl k závěru o nedůvodnosti této námitky i k závěru o tom, že není zapotřebí v tomto směru provádět dokazování, a to s ohledem na to, že žalobcova tvrzení se de facto míjí s podstatou tzv. systémové podjatosti, jak je specifikována výše. Žalobcova tvrzení v tomto směru směřují a poukazují na smlouvy či jiná jednání, která jsou v rámci jiných vyvlastňovacích řízení a výkupů pozemků iniciována a řešena Královéhradeckým krajem, jako územním samosprávným celkem, který je od České republiky odlišným subjektem. Z uvedeného tak nelze ve vztahu k jednání České republiky (jednající Osobou zúčastněnou na řízení) činit jakékoli závěry stran „diskriminace“ či „podjatosti“, pokud jde o nabídku za odkup pozemků, respektive jejich oceňování částkou/m². Královéhradecký kraj může za pozemky, které chce získat do svého vlastnictví k jemu plánovaným účelům, nabízet finanční prostředky, které je schopen poskytnout sám, neboť tento hospodaří s jinými prostředky, než Česká republika (byť prostředky čerpá i z rozpočtu České republiky). Tento postup je výlučně jeho hospodářskou a rozpočtovou odpovědností, neboť jde – jak krajský soud znovu zdůrazňuje – o jiný subjekt práva, než je Česká republika.
83. V nyní projednávané věci vystupují vyvlastňovací úřady jako orgány jiného subjektu (Královéhradeckého kraje) pověřené výkonem státní správy, nejde tedy o orgány České republiky. Dovožovat systémovou podjatost způsobem, o který se snaží žalobce (stran průběhu vykupování pozemků a nabídek za ně), proto není možné.
84. Pochopitelně není vyloučeno, aby s ohledem na výše vydefinované předpoklady systémové podjatosti tato nenastala i ve vztahu k orgánům odlišných subjektů, než je Česká republika (v postavení subjektu, v jehož prospěch se vyvlastňuje), právě s ohledem na mediální tlak, pozornost a s tím související zákulisí politické scény, k tomu se však ve vztahu k nyní projednávané věci již vyjadřoval Nejvyšší správní soud, a to zejména v odstavci č. 49 rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020-66.
85. Tvrzení, která nyní „nově“ nabízí žalobce stran systémové podjatosti a která souvisí s rozdílností ohledně způsobu vedení dohod před zahájením vyvlastňovacích řízení a s rozdílností nabídek cen výkupu pozemků, které činí Královéhradecký kraj jako subjekt práva, nemohou založit pochybnost o podjatosti jeho orgánů, které v nyní projednávané věci jednají jako orgány pověřené nepřímým výkonem státní správy k žádosti jiného subjektu (České republiky).
86. Důvod podjatosti vyvlastňovacích úřadů krajský soud neshledal ani v tvrzení žalobce, že vyvlastňovací úřad prvního stupně nařídil ústní jednání v době, kdy ještě nebylo pravomocně rozhodnuto Vrchním soudem v Praze ve smyslu § 104a o. s. ř. o tom, zda žalobcem uplatněný nárok na vydání bezdůvodného obohacení za neoprávněné užívání pozemku v souvislosti s geologickým průzkumem pro stavbu dálnice D 11 je součástí vyvlastňovacího řízení a má o něm být rozhodnuto. Vrchní soud v Praze následně rozhodl o tom, že jde o nárok soukromoprávní, který mají řešit obecné civilní soudy, konkrétně soudy civilní. V době nařízení jednání ve věci vyvlastnění vyvlastňovacím úřadem prvního stupně ale tento závěr nebyl znám. Dle názoru žalobce tak vyvlastňovací úřad prvního stupně v době nařízení jednání neměl pravomoc rozhodnout o náhradě za vyvlastnění.
87. Uvedené nikterak nezasahuje do veřejných subjektivních práv žalobce ve smyslu § 2 s. ř. s., neboť v této souvislosti docházelo pouze k rozhodnutí o charakteru žalobcem uplatněného nároku a kdo o něm má rozhodovat. Skutečnost, že vyvlastňovací úřady

nečekaly na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, nezakládá pochybnost o jejich podjatosti, neboť by se závěrem Vrchního soudu v Praze tak či tak musely dále řídit a na to by navazovaly další procesní postupy.

88. S ohledem na vše výše uvedené tak krajský soud dospívá k závěru o nedůvodnosti žalobní námitky žalobcem vznesené pod č. 2.1.
89. **Žalobní námitkou č. 2.2. žalobce namítal podjatost úředních osob, konkrétně tedy rozhodujících úředníků R. W. a Mgr. Bc D. M. s odkazem na díkci § 14 odst. 5 správního řádu.**
90. Žalobce podjatost spatřoval ve skutečnosti – komunikaci – mezi uvedenými osobami s tím, že Mgr. Bc. M. zaslal bez vyžádání správnímu orgánu (podřízenému) své rozhodnutí týkající se v řadě aspektů totožné problematiky, vydané v navazující věci pod sp. zn. KÚ KHK-18688/MJ/2020. Tímto podáním dle názoru žalobce došlo k ovlivnění úředníka W. a žalobci bylo de facto odepřeno dvoustupňové řízení před správními orgány.
91. K této námitce krajský soud uvádí, že je rovněž nedůvodná. Pro správní řízení je kromě zásady zákonnosti zakotvené v čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod publikované pod č. 2/1993 Sb., zásadní i čl. 36 odst. 1 Listiny, podle něhož se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Z uvedeného ustanovení by bylo možné dovodit, že požadavek na nestrannost se týká pouze soudů. Správní orgány ovšem při své rozhodovací činnosti musí být taktéž nestranné. Nestranností se rozumí objektivní, předem nezaujatý přístup pověřených osob k plnění svých úředních povinností.
92. V určitém ohledu ji lze ztotožnit s absencí podjatosti. Aby bylo možné z čl. 36 odst. 1 Listiny dovodit nestrannost správních orgánů, resp. jednotlivých úředních osob, je nutné vykládat citované ustanovení širěji. Ústavní soud judikoval, že i když toto ustanovení výslovně nevyžaduje, aby i „jiný orgán“ vykazoval atributy nezávislosti a nestrannosti tak jako soud, z jeho účelu, jímž je vymezení základních principů spravedlivého řízení, vyplývá nutnost širší interpretace (k tomu srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 1062/08). Tento názor podporuje také skutečnost, že nestrannost správních orgánů je explicitně zakotvena v § 7 odst. 1 správního řádu a k zajištění požadavku nestrannosti slouží mj. postup podle § 14 správního řádu.
93. Nestrannost však nelze ztotožňovat s nezávislostí. V plné míře disponují nezávislostí pouze soudci a v určité podstatně omezenější míře jsou nezávislostí nadány také některé osoby působící v tzv. nezávislých správních orgánech. Záruky jejich nezávislosti však zpravidla mají výrazné časové omezení, a to stanovením funkčního období. Nejvyšší správní soud však neshledal, že by absence nezávislosti úředních osob při rozhodování o právech a povinnostech podle zákonných hledisek měla být ústavním deficitem (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, č. 2802/2013 Sb. NSS).
94. S ohledem na výše uvedené proto nelze zásadně aplikovat žalobcem uváděná rozhodnutí týkající se postavení soudců na postavení zaměstnanců územních samosprávních celků.

95. Zaslání rozhodnutí žalovaného (v jiné, byť typově podobné věci) nemůže zakládat důvod podjatosti ve smyslu § 14 odst. 5 správního řádu. Na tomto místě krajský soud zcela odmítá, že by důvodem podjatosti mělo zároveň být označení úředníka úředníkem „Vážený pane kolego“, neboť uvedené oslovení není nikterak emočně zabarveno.
96. Krajský soud se na tomto místě ztotožňuje s vyjádřením žalovaného, že s ohledem na velikost řešeného záměru (výstavba úseku dálnice D 11) je pochopitelná spolupráce Královéhradeckého kraje v samostatné působnosti, Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, Ministerstva dopravy, Policie České republiky, obce, Ředitelství silnic a dálnic ČR, Správy silnic Královéhradeckého kraje p. o. a dalších subjektů. Tito spolu musejí intenzivně spolupracovat ohledně výstavby dalších úseků dálnice. Ve vztahu k uvedenému záměru je založena pravomoc a příslušnost celé řady správních orgánů vykonávajících státní správu jak k pozemním komunikacím (včetně jejich přeložek), tak i dotčených orgánů chránících jiné veřejné zájmy, řeší se problémy se staveništní dopravou, dopravní značení trvalé a přechodné, částečné uzavírky, interakce s inženýrskými sítěmi a okolím obecně.
97. Za takové situace je nutností, aby jednotlivé orgány sdílely úkony, které v této souvislosti vydávají, aby byla zachována provázanost procesů a dílčích kroků.
98. Obecně a spíše nad rámec uvedeného je vhodné zmínit, že právě charakter fungování základních a vyšších územních samosprávních celků (a jejich orgánů) vyžaduje – a zákon to upravuje – spolupráci metodickou ve smyslu § 67 odst. 1 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Posledně uváděné však již konkrétně nesouvisí s nyní projednávanou věcí, respektive námitkou žalobce.
99. **Třetím žalobním bodem žalobce namítal věcnou nepříslušnost odvolacího správního orgánu.**
100. Obdobnou námitku vznášenou ve vztahu k organizačnímu řádu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje již krajský soud posuzoval v řízení vedeném pod sp. zn. 30 A 41/2021. K tomu srov. žalobní námitka č. 4.3. a její vypořádání v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161.
101. K tomuto krajský soud uvádí, že je nutné rozlišovat (v souladu s teorií správního práva) správní orgán v tzv. institucionálním slova smyslu a správní orgán v tzv. funkčním slova smyslu (k tomu viz např. HENDRYCH, Dušan a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. 599 s). Vyvlastňovací úřad (označení ve funkčním slova smyslu) je úřadem obce s rozšířenou působností a úřadem krajského úřadu (první a druhý stupeň). Vnitřní organizační členění je věcí samotného správního orgánu (v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb. o krajích, ve znění pozdějších předpisů). Krajský soud tak opětovně uvádí, že uvedená žalobní námitka žalobce je nedůvodná. Orgánem pověřeným zákonem k vedení vyvlastňovacího řízení je žalovaný jako krajský úřad. Jeho vnitřní organizace a členění není rozhodující a de facto nepůsobí vně – ve vztahu k adresátům vrchnostenské veřejné správy stále vystupuje Krajský úřad Královéhradeckého kraje. Pravomocí, příslušností (v procesním slova smyslu) a působností (v hmotněprávním slova smyslu) je nadán správní orgán jako celek, tedy krajský úřad či městský úřad.

102. V pořadí čtvrtým žalobním bodem žalobce napadal dle svých slov procesní pochybení mající za následek nesprávnost rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů.
103. Dílčím žalobním bodem 4.1. žalobce napadal neúplnost rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů, neboť tato dle jeho názoru neodpovídají obsahovým požadavkům na to, aby bylo rozhodnuto o všech nárocích.
104. Žalobce v rozhodnutích postrádá výroky o odměně jeho advokátky a výrok o úhradě znalečného, které vynaložil na znalecký posudek, který si nechal zpracovat Ing. Benešem.
105. Pokud jde o odměnu advokátky, žalobce na její náhradu nemá žalobce nárok, a to s odkazem na dikci § 79 odst. 3 správního řádu, dle kterého: „*Nestanoví-li zákon jinak, nese správní orgán nebo dotčený orgán (§ 136) a účastník své náklady.*“ Správní řád jinak stanoví v dikci § 141 odst. 11, dle kterého: „*Ve sporném řízení přizná správní orgán účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, může správní orgán náhradu nákladů poměrně rozdělit, popřípadě rozhodnout, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo. I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu správní orgán přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze správního orgánu.*“
106. V nyní projednávané věci však o sporné řízení nejde, jak již ostatně bylo v obdobné věci judikováno v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2016, č. j. 30 A 100/2015 – 53, ve znění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017, č. j. 7 As 335/2016 – 52.
107. Nárok na náhradu nákladů řízení advokátky žalobce tedy nemá v tomto typu řízení zákonnou oporu, není tedy nutné o něm rozhodovat výrokovou formou. S uvedenou námitkou se vyvlastňovací úřad prvního stupně řádně vypořádal na straně 46 svého rozhodnutí (na toto následně odkázal i žalovaný).
108. Pokud jde o náhradu za znalecký posudek, který si nechal zpracovat žalobce a který předkládal ve vyvlastňovacím řízení, není přílehavá argumentace žalovaného vznesená v jeho vyjádření k žalobě. Zde totiž žalovaný dospívá k závěru o tom, že žalobce nemá nárok na náhradu za jím předložený znalecký posudek s odkazem na dikci § 23 odst. 4 zákona o vyvlastnění. Žalovaný v této souvislosti rovněž odkazuje na již zmiňovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 11. 2016, č. j. 30 A 100/2015 – 53. Posledně uváděný rozsudek se však zabýval přezkumem rozhodnutí o zastavení vyvlastňovacího řízení, kde bylo postupováno právě podle § 23 odst. 4 zákona o vyvlastnění, v tehdejšímu znění, neboť toto ustanovení dopadalo na procesní vyústění řízení v podobě jeho zastavení.
109. V nyní projednávané věci je nutné zohlednit dikci § 20 odst. 4 zákona o vyvlastnění, dle které: „*Náklady spojené s vyhotovením znaleckého posudku hraadí vyvlastnitel.*“
110. Vyvlastňovací úřad prvního stupně, kdy následně tyto závěry převzal i žalovaný, uvedl, že nárok ve smyslu citovaného ustanovení žalobci nevznikl, neboť jím předkládaný posudek nebyl vyhotoven podle pravidel dle § 20 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Posledně uváděné ustanovení stanoví, že: „*Náhrada se stanoví na základě znaleckého posudku vyhotoveného na žádost vyvlastňovaného, pokud jej vyvlastňovaný předloží vyvlastňovacímu úřadu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy bylo vyvlastňovanému doručeno*

uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení, v opačném případě se náhrada stanoví na základě znaleckého posudku podle § 5 odst. 2 písm. a) vyhotoveného na žádost vyvlastnitelce; ustanovení § 10 odst. 4 tím není dotčeno.“

111. Krajský soud na tomto místě spíše dodává, že i kdyby byl posudek žalobcem řádně, tj. v souladu s § 20 odst. 1 zákona o vyvlastnění, předložen a o náhradě za něj by nebylo rozhodnuto, nejde dle názoru krajského soudu o vadu, která by způsobovala nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a byla důvodem pro jeho zrušení ve správním soudnictví. Výrok o náhradě za zpracovaný znalecký posudek je totiž akcesorickým výrokem k výroku o náhradě za vyvlastnění, šlo by tedy o námitku spadající do pravomoci civilních soudů, které ostatně mohou dle části V. o s. ř. případně takový výrok doplnit, respektive o něm rozhodnout.
112. S ohledem na výše uvedené je tak zřejmé, že dílčí žalobní bod 4.1. není žalobním bodem důvodným.
113. Dílčím žalobním bodem 4.2. žalobce napadal rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů z de facto stejného důvodu, jak bylo posledně uvedeno výše. Napadal skutečnost, že se vyvlastňovací úřady výrokově nevypořádaly s jeho dalším uplatněným majetkovým nárokem, konkrétně nerozhodly o jím požadovaném náhradním sjezdu na zbylé pozemky.
114. Tento dílčí žalobní bod je rovněž nedůvodný.
115. Krajský soud se na tomto místě zcela ztotožňuje s argumentací vyvlastňovacích úřadů a totiž, že požadavek na zřízení sjezdu/vjezdu na zbytkové pozemky žalobce není nárokem – formou – majetkové náhrady za vyvlastnění.
116. Na žalobcem namítané skutečnosti pamatuje zákon o vyvlastnění, který v § 4 odst. 3 stanovuje, že: *„Není-li možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věčnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, lze na ně rozšířit vyvlastnění, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, i když není nezbytné k dosažení daného účelu.“*
117. Žalobce však o rozšíření vyvlastnění v nyní projednávané věci nežádal, ačkoli si této možnosti byl vědom. O rozšíření vyvlastnění žalobce žádal ve věci posuzované krajským soudem pod sp. zn 30 A 42/2021. Ani tam nebylo shledáno, že by mělo dojít k výrokovému rozhodnutí – neboť k rozšíření vyvlastnění nedošlo, a proto byla tvrzení toto požadující ze strany žalobce vypořádána jako námitky vznesené v průběhu vyvlastňovacího řízení (k tomu srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161).
118. Nadto je nutné poznamenat, že o zřízení přístupu na své pozemky může žalobce žádat v územním řízení, ve kterém půjde o povolení, respektive umístění, konkrétního záměru (a přístupu k němu).
119. Žalobcem uplatňovaný nárok nemá oporu v zákoně, neboť nároky spojené pro vyvlastňované s vyvlastněním jsou definovány v § 10 odst. 1 – 3 zákona o vyvlastnění. Z dikce § 10 odst. 1 – 4 zákona o vyvlastnění potom plyne, že: *„Za vyvlastnění náleží vyvlastňovanému náhrada a) ve výši obvyklé ceny pozemku nebo stavby včetně jejich příslušenství, došlo-li k odnětí vlastnického práva k nim, nebo b) ve výši ceny práva odpovídajícího věčnému břemenu zjištěné podle oceňovacího předpisu, došlo-li k omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě zřízením věcného břemene nebo došlo-li k odnětí*

nebo omezení práva odpovídajícího věcnému břemenu. Kromě náhrad uvedených v odstavci 1 náleží vyvlastňovanému též náhrada stěhovacích nákladů, nákladů spojených se změnou místa podnikání a dalších obdobných nákladů, které vyvlastňovaný účelně vynaloží následkem a v souvislosti s vyvlastněním. Náhrady podle odstavců 1 a 2 se stanoví takovým způsobem a v takové výši, aby odpovídaly majetkové újmě, která se u vyvlastňovaného projeví v důsledku vyvlastnění.“

120. Vyvlastňovací úřady tak nemají pravomoc rozhodnout o nároku, který žalobce požaduje a jehož nevypořádání namítá v dílčím žalobním bodě 4.2. žaloby.
121. **V pořadí pátým žalobním bodem žalobce namítal nedostatek aktivní legitimace Osoby zúčastněné na řízení k podání žádosti o vyvlastnění pro střet zájmů.**
122. V této souvislosti krajský soud nejprve konstatuje, že postavením ŘSD ČR se vyčerpávajícím způsobem zabýval již ve svém rozsudku ze dne 11. 6. 2020, č. j. 30 A 36/2020 – 144, a tyto závěry byly podpořeny a rozvedeny rovněž Nejvyšším správním soudem v jeho již opakovaně výše zmíněném rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66. Obdobně s nimi potom krajský soud pracoval rovněž ve svém rozsudku ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161.
123. Krajský soud tedy opakuje, že ŘSD ČR, v nynějším řízení jako Osoba zúčastněná na řízení, je podle zřizovací listiny státní příspěvkovou organizací ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o majetku ČR, zřízenou původně rozhodnutím ministra dopravy a spojů ze dne 4. 12. 1996 podle § 31 a § 32 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky v ČR a obcí v ČR, a změněnou opatřením Ministerstva dopravy vydaným podle § 5 a § 20 zákona o majetku ČR, mezi jejíž úkoly patří mimo jiné: „zajišťovat veškeré činnosti pro přípravu a realizaci stavby včetně zatěžování a zcizování movitého a nemovitého majetku“ (čl. II bod 2 třetí odrážka zřizovací listiny).
124. V rozsudku č. j. 5 As 52/2016 – 39 vyslovil Nejvyšší správní soud, že osoba zúčastněná z pozice státní příspěvkové organizace nemá vlastní majetek, ale hospodář s majetkem ve vlastnictví státu. Podle Nejvyššího správního soudu může do rozsahu činností osoby zúčastněné spadat také provádění úkonů vyvlastnítele podle zákona o vyvlastnění, a to vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Pokud se účastní řízení o vyvlastnění, nemůže konkrétní majetek vyvlastnit do svého vlastnictví, ale pouze do vlastnictví státu. Pro úplnost lze uvést, že Ústavní soud usnesením ze dne 23. 8. 2016, sp. zn. II. ÚS 1767/16, odmítl ústavní stížnost proti citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu.
125. Postavení osoby zúčastněné neodporuje definici vyvlastnítele ve smyslu § 2 písm. c) zákona o vyvlastnění. Pokud totiž může jako vyvlastnitel uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, není důvod, aby v dalším kroku (v případě, že se nepodaří smlouvu uzavřít) nemohla nadále jako vyvlastnitel vystupovat (to znamená, že do řízení by na místo vyvlastnítele musel vstoupit jiný subjekt). Výsledkem vyvlastňovacího řízení, ve kterém na pozici vyvlastnítele vystupuje osoba zúčastněná, tedy je, že vlastnické právo přechází na Českou republiku s právem hospodaření pro osobu zúčastněnou.

126. Nejvyšší správní soud dospěl shodně s krajským soudem k závěru, že osoba zúčastněná v řízení o vyvlastnění nevystupuje jako organizační složka státu, nýbrž jako státní příspěvková organizace jednající svým jménem, ovšem na účet státu.
127. Žalobce tvrdil zejména střet zájmů mezi Osobou zúčastněnou na řízení (ŘSD ČR) a Českou republikou. Podle něj mezi nimi není shoda na tom, zda a které pozemky vyvlastnit a jakou náhradu za ně poskytnout. K obdobnému tvrzení vznesenému již v řízení vedeném před zdejším soudem pod sp. zn. 30 A 36/2020 se vyjadřoval Nejvyšší správní soud (odstavec č. 40 jeho rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 144), kde uvedl, že žalobce tehdy uvedené tvrzení ničím nepodložil a vzhledem ke všemu, co již bylo k problematice aktivní legitimace ŘSD ČR vyřčeno, nemá uvedené tvrzení žádný vliv na závěr o postavení ŘSD ČR jako vyvlastnítele.
128. K posledně uvedenému závěru dospívá krajský soud i nyní (ostatně stejně jako v řízení vedeném pod sp. zn. 30 A 42/2021). Problematiku aktivní legitimace ŘSD ČR považuje krajský soud za již zcela vyčerpanou. Na jeho závěrech nemůže nic měnit ani tvrzení o střetu zájmů mezi ŘSD ČR a Českou republikou. K tomu uváděná tvrzení žalobce považuje krajský soud spíše za zmatečná. Krajský soud nesdílí názor žalobce, který spatřuje střet zájmů v tom, že ŘSD ČR prosadilo (dle jeho slov) vyvlastnění jeho pozemku, a to podle právní úpravy, která je v rozporu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. ŘSD ČR tak dle názoru žalobce jedná v rozporu se zájmem České republiky, která je garantem uzavřených mezinárodních dohod.
129. Dle názoru krajského soudu Česká republika splnila své mezinárodní závazky právě tím, že přijala danou právní úpravu. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem a tam stanovenou regulací. Předmětná právní úprava byla přijata Parlamentem České republiky, Česká republika je tedy autorem právní úpravy, podle které ŘSD ČR postupovalo. Ad absurdum by tvrzení žalobce mohlo vést k závěru, že Parlament České republiky jednal v rozporu se zájmy státu, když uvedenou právní úpravu přijal.
130. V pořadí šestým žalobním bodem žalobce namítal, že nebyly splněny podmínky pro zahájení vyvlastňovacího řízení a tento svůj žalobní bod dále rozváděl do dílčích žalobních tvrzení.
131. Dílčím žalobním tvrzením 6.1. se žalobce dovolával toho, že jednání o dobrovolném odkupu Předmětného pozemku byla zahájena v letech 2009 – 2010, již tehdy byla uzavřena dle slov žalobce řádná občanskoprávní dohoda o vyvlastnění a o způsobu stanovení řádné kupní ceny s termínem plnění na dodání znaleckého posudku ze strany Osoby zúčastněné na řízení. Od této dohody nebylo nikdy ustoupeno, proto by podle ní mělo být postupováno před zahájením předmětného vyvlastňovacího řízení v roce 2015, respektive 2016.
132. Krajský soud předně předesílá, že není pravdou, jak tvrdí žalobce v žalobě, že se s touto jeho námitkou vyvlastňovací úřady nevypořádaly. K tomu krajský soud odkazuje zejména na strany 26 – 29 rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně.
133. Vyvlastňovací úřad prvního stupně správně shrnul, že k těmto dřívějším jednáním již přihlížet v nyní projednávané věci, respektive před započítáním nyní přezkoumávaného vyvlastňovacího řízení, nemohl. Žalobce v této souvislosti odkazoval i na správní spis vedený k tehdy probíhajícímu vyvlastňovacímu řízení (zahájenému žádostí o vyvlastnění Předmětného pozemku dne 25. 10. 2015). Vyvlastňovací úřad prvního stupně

však správně poznamenal, že listiny obsažené v daném spise (ve kterém bylo řešeno vyvlastnění Předmětného pozemku, řízení bylo zahájeno v roce 2013 a zastaveno v roce 2015) nejsou pro nynější řízení relevantní, neboť soukromoprávní jednání vyvlastnítele (Osoby zúčastněné na řízení) a žalobce jako vyvlastňovaného, které zahájení řízení předcházely, byly pro současné řízení provedeny znovu. A to za aktuální právní úpravy podstatné pro rozhodování o vyvlastnění v rámci vedeného vyvlastňovacího řízení.

134. Není tedy možné přihlédnout k jednáním započatým (před jiným vyvlastňovacím řízením) v roce 2010, neboť před podáním žádosti o vyvlastnění musí žadatel (vyvlastnitel) splnit veškeré požadavky stanovené zákonem, mezi které patří doručení řádného návrhu kupní smlouvy za současné právní úpravy, za které má být vyvlastňovací řízení vedeno.
135. Osoba zúčastněná na řízení tak nemohla pro účely nynější žádosti operovat znaleckými posudky, které by zpětně určovaly cenu pozemku za dříve platných a nyní již neaktuálních zákonných pravidel – tyto by neodpovídaly požadavkům zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, v rozhodném znění (dále jen „liniový zákon“).
136. Dle rozhodné právní úpravy ke dni podání žádosti o vyvlastnění (tj. ke dni 14. 6. 2016) totiž dle ustanovení § 3b odst. 2 liniového zákona (toto ustanovení nabylo účinnosti k 1. 2. 2013) platilo, že: *„Znalecký posudek, který je podkladem pro navržení výše kupní ceny v návrhu kupní smlouvy, stanoví cenu ve výši obvyklé ceny pozemku nebo stavby, včetně všech jejich součástí a příslušenství. Ocenění se provede podle oceňovacího předpisu účinného ke dni odeslání návrhu kupní smlouvy a cena pozemku nebo stavby se ve znaleckém posudku určí vždy podle jejich skutečného stavu a účelu užití k tomuto dni; přitom se nepřihlédne k jejich zhodnocení nebo znehodnocení v souvislosti s tím, že jsou určeny k uskutečnění stavby dopravní infrastruktury.“*
137. Jednání se žalobcem stran vyvlastnění Předmětného pozemku bylo (po zastavení řízení předchozího pro zpětvzetí žádosti ze strany vyvlastnítele) zahájeno v průběhu roku 2015 zasláním Návrhu na uzavření dohody, č. j. 14625/21/15-21100-si, o získání potřebných práv k předmětnému pozemku, jehož součástí byl návrh na uzavření kupní smlouvy č. j. 16425/21/15-21100-si. Navrhovaná kupní cena ve výši X Kč byla stanovena na podkladě znaleckého posudku č. 3368/153/2014 soudního znalce Ing. M., který byl vypracován v souladu s výše citovaným ustanovením § 3b odst. 2 liniového zákona a který stanovil obvyklou cenu Vyvlastňovaného pozemku na X Kč. Tato částka pak byla v souladu s § 3b odst. 1 písm. a) liniového zákona v tehdejší znění navýšena oproti znaleckému posudku šestnáctkrát. Tento návrh na uzavření dohody byl žalobci doručen do datové schránky dne 21. 12. 2015 a v písemném vyhotovení byl žalobcem převzat dne 28. 12. 2015 (vše založeno ve správním spise interně označeném jako # 1).
138. Dílčí žalobní bod 6.1. je tedy s ohledem na výše uvedené nedůvodný.
139. Ještě před započítáním s vypořádáním dalších dvou dílčích žalobních bodů, konkrétně dílčích žalobních bodů 6.2. a 6.3., jak jsou specifikovány výše, považuje krajský soud za nutné osvětlit žalobcem v průběhu let namítaný problém ohledně výpočtu náhrady za vyvlastnění, která je v žalobou napadeném rozhodnutí, respektive v rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně uvedena ve výroku III. Otázka řádnosti, správnosti a zákonnosti výpočtu oné náhrady za vyvlastnění je totiž de facto obecným

problémem, který je předestřen v jednotlivých tvrzeních uvedených žalobcem pod žalobním bodem č. 6.

140. S účinností od 1. 2. 2013 se do právní úpravy liniového zákona dostalo ustanovení § 3b odst. 2, které již bylo citováno výše. Stejně tak byl novelizován zákon o vyvlastnění, do jehož § 10 s účinností od 1. 2. 2013 přibyl odstavec 5, dle kterého: *„Cena pozemku nebo stavby se pro účely stanovení náhrady určí vždy podle jejich skutečného stavu a účelu užití ke dni podání žádosti o vyvlastnění; přitom se nepřihlédne k jejich zhodnocení nebo znehodnocení v souvislosti s navrženým účelem vyvlastnění.“*
141. Uvedená ustanovení tedy stanovila pravidla, dle kterých jsou vyvlastňované pozemky oceňovány dle jejich skutečného stavu a účelu užití ke dni podání žádosti o vyvlastnění – není tedy zohledňováno za jakým účelem (výstavbou) jsou tyto vyvlastňovány. Znalecké posudky, které oceňovaly Vyvlastňovaný pozemek v nyní projednávané věci – konkrétně tedy znalecký posudek č. 3368/153/2014 soudního znalce Ing. M. zpracovaný v souladu s výše citovaným ustanovením § 3b odst. 2 liniového zákona a znalecký posudek zpracovaný následně, po zahájení vyvlastňovacího řízení pro účely rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění, tedy znalecký posudek Ing. Č. ze dne 20. 9. 2019 č. 1238/2019 zpracovaný dle § 10 zákona o vyvlastnění, tedy oceňují Předmětný pozemek jako pozemek zemědělský.
142. Žalobce se však svojí argumentací a odkazy na judikatorní činnost civilních soudů, Ústavního soudu, případně Evropského soudu pro lidská práva, snaží dosáhnout toho, aby jeho pozemek byl oceněn jako pozemek stavební. V tomto ohledu i žalobce předkládal znalecký posudek zpracovaný k jeho žádosti znalcem Ing. B., který Předmětný pozemek ocenil na částku X Kč. Například ve znaleckém posudku Ing. M. se dále objevuje rozlišení na cenu obvyklou (tržní) a cenu zjištěnou (nominální, u zemědělských pozemků určenou dle BPEJ). Uvedené však již nemá zásadní vliv (u posudku Ing. M. byla povinnost takto postupovat stanovena v již citovaném § 3b odst. 2 liniového zákona), neboť zásadní rozkol mezi žalobcem a vyvlastňovacími úřady spočívá v tom, jak – co do způsobu využití – Vyvlastňovaný pozemek ocenit.
143. V této souvislosti považuje krajský soud dále za nutné rozlišit mezi znaleckými posudky, které byly v nyní přezkoumávaném řízení zpracovány. Znalecký posudek Ing. M. byl zpracován k žádosti Osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 3b odst. 2 liniového zákona, neboť tento byl podkladem pro kontraktační proces, který probíhal před podáním žádosti o vyvlastnění Předmětného pozemku. Znalecký posudek znalce Ing. Č. byl zpracován v rámci již zahájeného a probíhajícího vyvlastňovacího řízení ve smyslu § 10 zákona o vyvlastnění a tento byl následně podkladem pro výrok III. rozhodnutí o vyvlastnění vyvlastňovacího úřadu prvního stupně, neboť byl podkladem pro určení náhrady za vyvlastnění.
144. Z pohledu krajského soudu rozhodujícího podle zákona č. 150/2002 Sb., tedy ve správním soudnictví, je předmětem jeho přezkumu pouze první z uvedených znaleckých posudků, neboť krajský soud ve správním soudnictví přezkoumává, zda bylo řízení vedeno v souladu se zákonem, tj. i zda byly splněny podmínky pro vyvlastnění, tedy zda došlo i k řádnému průběhu kontraktačního procesu před podáním žádosti o vyvlastnění.
145. Ve vztahu k problematice adekvátnosti (zákonnosti a správnosti) náhrady za vyvlastnění vymezené ve výroku III. rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně, tedy

k žalobnímu bodu 6.3., krajský soud s odkazem na níže uvedenou judikaturu uvádí, že touto se zabývat nebude. Tato náleží civilním soudům v řízení podle části V. o. s. ř.

146. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003-125 platí, že: „Je nezbytné rozlišovat, zda správní orgán rozhoduje ve sporu o vlastnické právo, nebo zda rozhoduje o zřízení věcného břemene či o vyvlastnění. Rozhodnutí správního orgánu o zřízení věcného břemene nebo o vyvlastnění není rozhodnutím správního orgánu v soukromoprávní věci, vydaným v mezích zákonné pravomoci správního orgánu ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s.; jeho přezkum tak náleží do pravomoci správních soudů, a nikoliv soudů obecných. Rozhodnutím ve věci soukromého práva je však rozhodnutí o určení způsobu a výše náhrady.“
147. Podobný závěr plyne i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2006, č. j. 2 As 8/2006-130, dle kterého: „Rozhodnutí stavebního úřadu o omezení vlastnického práva a o určení výše a způsobu náhrady jsou samostatné výroky, přičemž správnímu soudu přísluší přezkoumávat pouze výrok, který spadá do práva veřejného. Zabýval-li se správní soud věcně i otázkou poskytnuté náhrady, pochybil. V takovém případě Nejvyšší správní soud po zrušení rozsudku krajského soudu vrátí věc krajskému soudu pouze v části týkající se veřejného práva, v části soukromoprávní žalobu odmítne. Nahradil-li odvolací orgán výrokem odvolacího rozhodnutí v plném rozsahu rozhodnutí vydané v prvním stupni, a učinil-li jak jeho výrok, tak i jeho odůvodnění součástí výroku odvolacího rozhodnutí, přičemž jej formuloval tak, jako by byl vydán orgánem prvního stupně, je třeba takové rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.“
148. Civilní soud tak bude moci – i s ohledem na rozdílnost právní úpravy v řízení před soudy civilními a správními – aplikovat závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 1135/14, kterých se žalobce v žalobě dovolával. Dle těchto totiž platí, že: „Obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Judikatura Ústavního soudu vztahující se k období společenské transformace s odvoláním na Evropský soud pro lidská práva vyžaduje, aby obecné soudy v demokratickém právním státě aplikovaly zákonná ustanovení z období nedemokratického režimu ve světle zásad, jimiž se řídí právní stát. Vyvlastněná osoba má v zásadě obdržet náhradu, jejíž výše je rozumná vzhledem k hodnotě majetku, jehož byla zbavena. Rovnováha mezi požadavky obecného zájmu a imperativy ochrany vlastnického práva by byla narušena, pokud by dotčená osoba byla nucena nést „nepřiměřenou zátěž“. Rozhodoval-li soud o výši náhrady za vyvlastnění téměř deset let poté, co byla náhrada stanovena správním orgánem, došlo v důsledku plynutí času k prohloubení disproporce mezi cenou původně určenou podle platného cenového předpisu a spravedlivou náhradou představovanou cenou obvyklou (tržní). Povinnost obecného soudu předložit v takovém případě zákon (o oceňování majetku) k posouzení Ústavnímu soudu jej nezavazuje povinností pokusit se nejprve o jeho ústavně konformní výklad. Pro rozsudek v řízení podle části páté občanského soudního řádu, tj. ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto správním orgánem, je rozhodující stav včetně právní úpravy účinné v době jeho vyhlášení (§ 154), neboť soud napadené správní rozhodnutí nepřezkoumává, nýbrž věc nově posuzuje meritorně (v plné jurisdikci). O retroaktivní aplikaci nové právní úpravy se proto nejedná.“
149. Je pravdou, že se způsobem ocenění (zemědělský pozemek x stavební pozemek) nebyl žalobce spokojen ani ve vztahu ke znaleckému posudku vypracovanému dle § 3b odst. 2

liniového zákona. V tomto případě však krajský soud konstatuje, že z pohledu ochrany veřejných subjektivních práv žalobce ve smyslu § 2 s. ř. s. je pro něj rozhodné pouze to, že kontraktační proces proběhl řádně (k osobě znalce a náležitostem posudku se krajský soud vyjádří ještě níže), tj. za předložení znaleckého posudku zpracovaného dle § 3b odst. 2 liniového zákona, dle tohoto byla žalobci nabídnuta kupní cena, kterou neakceptoval.

150. V dané věci, i pokud by krajský soud teoreticky dospěl k závěru, že kontraktační proces řádně neproběhl, již uvedené – v návaznosti na žalobní námitky žalobce – nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí o vyvlastnění. Z obsahu žaloby, ale i všech námitek žalobce vznesených v průběhu vyvlastňovacího řízení totiž plyne, že tomuto jde „pouze“ o to, aby dostal dle jeho názoru odpovídající cenu za Vyvlastňovaný pozemek, tedy cenu v hodnotě tohoto pozemku jakožto stavebního. K tomuto však vyvlastňovací úřad s odkazem na dikci zákona nehodlá přistoupit a je tedy dle názoru krajského soudu na místě, aby se věci zabýval civilní soud. I pokud by krajský soud rozhodnutí zrušil a nařídil vyvlastňovacím úřadům provést kontraktační řízení před samotným vyvlastněním znovu, nic se na projednávané věci nezmění, neboť postoj žalobce, ale i žalovaného, respektive vyvlastňovacího úřadu prvního stupně, je v dané věci zřejmý. Vyvlastňovací úřady postupovaly v souladu s dikcí zákona, konkrétně zejména § 3b liniového zákona, s jehož aplikací žalobce „principiálně“ nesouhlasí. Uvedenou argumentaci je dle názoru krajského soudu možné an block a bez dalšího vypořádat celý žalobní bod 6 uvedený v žalobě. Krajský soud však tento nehledě na nyní uvedené vypořádává kompletně.
151. **Dílčím žalobním bodem 6.2. žalobce namítal, že nedošlo k řádnému vypořádání jeho námitky vadného znaleckého posudku jemu doručeného před zahájením vyvlastňovacího řízení podle § 5 zákona o vyvlastnění.**
152. Předně krajský soud uvádí, že není pravdou, že by se vyvlastňovací úřady nezabývaly jeho námitkami vznesenými a výše rozepsanými v rámci dílčího žalobního bodu 6.2. Na tomto místě krajský soud odkazuje na stránky 27 a 29 – 32 rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně.
153. Pokud jde o žalobcem namítanou nedostatečnost vzdělání, respektive splnění podmínek pro výkon znalecké činnosti, znalece Ing. M., k tomuto krajský soud uvádí, že tento byl jmenován rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 10. 1998, č. j. 1996/98, znalcem pro obor ekonomika – odvětví ceny a odhady nemovitostí. V době svého zapsání jako znalce tedy musel splňovat předpoklady stanovené zákonem pro výkon znalecké činnosti. Rovněž v současné době je při nahlédnutí do veřejného seznamu znalců a tlumočnicků na webových stránkách ministerstva spravedlnosti www.justice.cz zřejmé, že Ing. M. je jako znalec pro dané odvětví a obor zapsán stále.
154. Bez ohledu na výše uvedené je otázkou - kterou žalobce dodnes opakovaně vznáší – proč se žalobci zdá osoba znalce pro účely zpracování uváděného znaleckého posudku nedostatečná (stran odbornosti), neboť problém, který je z obsahu spisu ale i žaloby, zřejmý, nespočívá v odbornosti znalce, ale v tom, že tento (stejně jako Ing. Č.) ocenil Předmětný pozemek jako pozemek zemědělský a nikoli jako stavební.
155. Dále žalobce uvedl, že znalec postupoval podle interního materiálu Osoby zúčastněné na řízení Závod Praha s názvem „Postup při majetkoprávní přípravě a vypořádání dálničních a silničních staveb v působnosti Závodu Praha po účinnosti zákona č.

405/2012 Sb.“, a tento není součástí posudku a žalobce se s ním tak nemohl seznámit. Ani uvedené nezpůsobuje vadu posudku, která by sama o sobě způsobovala nezákonnost. Znalecký posudek byl zpracován k zadání Osoby zúčastněné na řízení (ve fázi před zahájením vyvlastňovacího řízení) a byl tedy zpracován dle pokynů zadavatele. Ostatně obdobně byly zpracovány i posudky, které byly přeloženy žalobcem k jeho zadání (vypracovány Ing. B.). Opět je jediným „problémem“ uvedeného posudku z pohledu žalobce, že tento neocení Předmětný pozemek jako stavební. V posudku je nadto uvedeno, z jakých všech podkladů vychází, co z nich plyne a jak tyto – s ohledem na dikci zákona – znalec hodnotil.

156. V neposlední řadě žalobce namítl ekonomickou závislost znalce Ing. M. na zadavateli, tedy Osobě zúčastněné na řízení, a tedy jeho podjatost. Touto námitkou se velmi podrobně zabýval vyvlastňovací úřad prvního stupně, konkrétně na straně 30 svého rozhodnutí. Na tyto závěry krajský soud odkazuje a ztotožňuje se s nimi. Nad rámec uvedeného krajský soud dodává, že Ing. M.š v roce 2014 ocenil Předmětný pozemek na obvyklou cenu ve výši X Kč. Ing. Č. (ustanovený vyvlastňovacím úřadem prvního stupně), jehož podjatost a ekonomickou závislost žalobce nenamítá, ocenil stejný pozemek pro účely již probíhajícího vyvlastňovacího řízení, obvyklou cenou X Kč, a to v roce 2019. Je tedy zřejmé, že obvyklá cena Vyvlastňovaného pozemku (oceňovaného jako pozemek zemědělský) byla oběma znalci určena téměř totožně, respektive z rozdílem, který se dá přičítat vývoji cen v dané oblasti. Jinými slovy rozdíl určené ceny není takový, aby prima facie (jak tvrdí žalobce) deklaroval podjatost Ing. M. v důsledku jeho ekonomické závislosti na Osobě zúčastněné na řízení.
157. Konečně dílčím žalobním tvrzením žalobce reagoval i na závěry vyslovené Krajským soudem v Hradci Králové v jeho rozsudku ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161, a totiž, že tam posuzované znalecké posudky Ing. M. nejsou znaleckými posudky ve smyslu § 127a o. s. ř. a § 56 správního řádu, což bylo vadou kontraktačního procesu předcházejícího zahájení vyvlastňovacího řízení. Na tento závěr nyní žalobce opětovně upozorňuje v souvislosti se znaleckými posudky Ing. M. a Ing. Č. a. Znaleckým posudkem Ing. Č. se krajský soud v tuto chvíli zabývat nemůže, jak již uvedl výše.
158. Pokud jde o danou vadu vytyčanou znaleckému posudku Ing. M., krajský soud se domnívá, že jím vyslovené závěry jsou stále platné, avšak tyto byly korigovány Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 24. 10. 2021, č. j. 10 As 365/2021 – 94, kterým byla zamítnuta kasační stížnost do výše uváděného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161. V odstavci č. 38 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2021, č. j. 10 As 365/2021 – 94, je uvedeno, že: „*To, že v posudcích chyběla doložka, však nejen nebylo obsahem žalobních námitek, ale ani by to nemohlo založit nepřezkoumatelnost či vážný nedostatek skutkového podkladu. Mohlo by jít nanejvýš o formální vadu.*“
159. V nyní souzené věci je skutková situace odlišná od té, která byla ve výše uváděném případě. V nyní posuzované věci totiž byl následně, pro účely samotného vyvlastňovacího řízení, vypracován nový znalecký posudek (znalecký posudek Ing. Č.), chybějící znalecká doložka ve znaleckém posudku podle § 3b odst. 2 liniového zákona, tj. pro kontraktační řízení před zahájením vyvlastňovacího řízení, tak je skutečně – z pohledu správního soudu a jím poskytované ochrany právům ve smyslu § 2 s. ř. s. – formálním pochybením, neboť jinak kontraktační proces jako předpoklad pro zahájení vyvlastňovacího řízení bez dalšího a v souladu se zákonem proběhl.

160. Nadto je nutné dodat, že pro uvedenou vadu rušit rozhodnutí vyvlastňovacích úřadů obou stupňů není na místě, a to s ohledem na závěry, které v tomto ohledu krajský soud vyslovil již výše, konkrétně v odstavci 150 tohoto rozsudku.
161. Rovněž tedy dílčí žalobní bod 6.2. uplatněný žalobcem v žalobě není žalobním bodem důvodným.
162. **Sedmým žalobním bodem žalobce napadal skutečnost, že vyvlastňovací úřady obou stupňů nedostály závaznému právnímu názoru vyslovenému v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 66, stran hodnocení nezbytnosti, subsidiarity, vyvlastnění Předmětného pozemku žalobce.**
163. Posledně uváděným rozsudkem Nejvyššího správního soudu byl ke kasační stížnosti žalobce zrušen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 6. 2020, č. j. 30 A 36/2020 – 144, a byla rovněž zrušena rozhodnutí správních orgánů obou stupňů týkající se vyvlastnění pozemku žalobce p. č. XA (Vyvlastňovaný pozemek).
164. Žalobce tak v pořadí sedmým žalobním bodem napadá skutečnost, že vyvlastňovací úřady obou stupňů nepostupovaly v souladu s požadavky, které vytyčil Nejvyšší správní soud, a opětovně nedostatečně prokázaly veřejný zájem a nezbytnost vyvlastnění (a zatížení) Předmětného pozemku. Svou argumentaci žalobce směřoval k tomu, že vyvlastňovací úřady obou stupňů se zabývaly pouze dvěma dokumenty svědčícími o alternativě realizace záměru, přitom tyto měly být celkem 3.
165. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66, zavázal vyvlastňovací úřady svým závazným právním názorem, a totiž, že: „*V dalším řízení žalovaný opětovně posoudí, zda byly v případě pozemku stěžovatele naplněny všechny podmínky pro vyvlastnění, zejména podmínka nezbytnosti vyvlastnění jako projev subsidiární povahy vyvlastnění. Přitom zohlední mimo jiné existenci smluv uzavřených mezi osobou zúčastněnou a společností PRAGOPROJEKT, a. s., která připouští variantní řešení předmětné stavby tak, že by tato stavba nemusela zasahovat pozemek stěžovatele.*“
166. Z odstavce 76 uváděného rozsudku Nejvyššího správního soudu potom plyne, že: „*O možnosti takového variantního řešení v nyní souzené věci mohou svědčit stěžovatelem doložené smlouvy, které uzavřela osoba zúčastněná se společností PRAGOPROJEKT, a. s. Předmětem první smlouvy ze dne 17. 5. 2018 bylo zpracování podkladů pro koordinaci stavby D11 1107 Smiřice – Jaroměř se stavbou I/33 Jaroměř, obchvat [zajištění projekčních podkladů nutných pro napojení stavby I/33 Jaroměř, obchvat na silniční síť vybudovanou v rámci stavby D11 1107 Smiřice – Jaroměř (nový SO 112.2) a zajištění dokumentace pro stavební povolení pro objekty stavby D11 1107 Smiřice – Jaroměř, které byly vypuštěny z dosud projednávaných řízení z důvodu nedokončení majetkoprávní přípravy – vyvlastnění (SO 112, 136.1 a 352)]. Předmětem smlouvy ze dne 17. 10. 2019 bylo mj. vypracování tří variant v podrobnosti silničního řešení, řešení odvodnění a jejich posouzení z hlediska časové náročnosti na inženýrskou činnost, výše stavebních nákladů a porovnání vyvolaných požadavků na zázemí pozemků. Krajský soud se ke smlouvám vyjádřil v tom smyslu, že jimi má za prokázanou skutečnost, že si vyvlastnitel nechal zpracovat projektovou dokumentaci týkající se mj. stavby přívaděče, který má být v souladu s územním rozhodnutím umístěn na dotčeném pozemku, a že v této souvislosti vyvlastnitel uvažoval také o variantním řešení, při němž by se přívaděč na dotčeném pozemku nenacházel.*“

167. Výše uvedené smlouvy si vyvlastňovací úřad prvního stupně vyžádal a dále je hodnotil, k tomu ale konkrétněji a ve vazbě na žalobní námitku žalobce viz níže.
168. Krajský soud nejprve obecně konstatuje, že požadavky Nejvyššího správního soudu nemířily ryze k otázce náležitého prokázání veřejného zájmu na vyvlastnění, ale komplexněji do požadavku na řádné prokázání a odůvodnění nejen veřejného zájmu ale i nezbytnosti vyvlastnění Vyvlastňovaného pozemku. Pokud žalovaný chtěl rozhodnout o vyvlastnění Předmětného pozemku, musel zkoumat a dospět k závěru o prokázání nejen veřejného zájmu, ale i toho, že onen pozemek pro umístění a realizaci záměru skutečně navrhovatel – vyvlastnitel - potřebuje v daném rozsahu ve veřejném zájmu (nepostačí pouhý odkaz na územní rozhodnutí).
169. Po vzoru Nejvyššího správního soudu lze obecně konstatovat, že vyvlastnění či nucené omezení vlastnického práva připouští čl. 11 odst. 4 Listiny pouze ve veřejném zájmu, na základě zákona a za náhradu. Z čl. 4 odst. 4 Listiny pak lze dovodit též subsidiaritu vyvlastnění v ústavněprávní rovině. K tomu přistupují podmínky zákonné: proporcionalita, subsidiarita a soulad vyvlastnění s úkoly a cíli územního plánování (srov. § 3 až § 5 zákona o vyvlastnění).
170. Vyvlastnění představuje zcela zásadní zásah do vlastnických práv. Ústavní soud v nálezu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, uvedl, že „*vlastnické právo náleží svou povahou do kategorie základních práv a svobod jednotlivce (core-rights) a tvoří tedy jádro personální autonomie jednotlivce ve vztahu k veřejné moci (...) Ústavně konformní omezení vlastnického práva je proto možné pouze ve veřejném zájmu, na základě zákona a za náhradu, přičemž míra a rozsah omezení musí být proporcionální ve vztahu k cíli, který omezení sleduje, a prostředkům, jimiž je omezení dosahováno*“.
171. Vyvlastnění je institutem *ultima ratio*, tj. přichází v úvahu pouze tehdy, pokud neexistuje jiné východisko (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2008, č. j. 6 As 11/2007 – 77, č. 1582/2008 Sb. NSS nebo rozsudek ze dne 31. 10. 2014, č. j. 4 As 84/2014 – 43). V rozsudku ze dne 26. 7. 2017, č. j. 2 As 341/2016 – 41, Nejvyšší správní soud konstatoval, že obsah a rozsah vyvlastnění musí být přiměřený účelu, pro který se vyvlastňuje. Dále uvedl, že „*vyvlastnění je podstatným omezením práv vlastníka, a proto je nezbytné trvat na vysoké kvalitě podkladových materiálů v řízení o vyvlastnění, ze kterých musí být jednoznačně zřejmý vyvlastňovaný objekt, důvod vyvlastnění a prokázán veřejný zájem. Nelze připustit, aby došlo k omezení či zbavení vlastnických práv, vyskytnou-li se na základě předložených podkladů v řízení o vyvlastnění pochybnosti, zdali je to pro naplnění deklarovaného účelu vyvlastnění třeba, a tyto pochybnosti nebudou přesvědčivě vyvráceny*“.
172. Na povinnost šetřit podstatu a smysl vlastnického práva v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny upozornil Ústavní soud v nález ze dne 12. 2. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 21/17, týkajícím se zákazu billboardů u dálnic a silnic I. třídy. Jak uvádí komentářová literatura, „*vyvlastnění se připouští v případech veřejného zájmu jen tehdy, nelze-li jeho účelu dosáhnout jinak. ... Jinými slovy, musí existovat rozumný (opodstatněný) vztah proporcionality mezi použitými prostředky a sledovanými cíli (usnesení IV. ÚS 333/04 a IV. ÚS 703/06), přičemž vztah proporcionality má nepochybně i svou časovou dimenzi - např. zajištění majetku nemůže trvat libovolně dlouho (usnesení I. ÚS 723/02)*“ (srov. Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, komentář k čl. 11).

173. Jak již shrnul Nejvyšší správní soud, pravomocné územní rozhodnutí je zásadně předpokladem pro zahájení vyvlastňovacího řízení, resp. jedním z podkladů pro rozhodnutí v něm (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2015, č. j. 7 As 105/2015 – 47, nebo ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 As 294/2016 – 29), nejedná se však o předpoklad jediný. Pro prokázání splnění podmínky veřejného zájmu jako nezbytného předpokladu vyvlastnění je územní rozhodnutí podmínkou nutnou, nikoli však samo o sobě postačující. Pouhá existence územního rozhodnutí tedy bez dalšího nepostačuje k učinění závěru o nezbytnosti vyvlastnění konkrétního pozemku.
174. Na to logicky navazuje s tím ruku v ruce jdoucí další požadavek, který musí vyvlastňovací úřad zkoumat, a to otázka nezbytnosti vyvlastnění jako takového či jeho rozsahu.
175. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že územní rozhodnutí je výsledkem územního řízení, které správní orgán v souladu s dispoziční zásadou zahájí k žádosti o vydání územního rozhodnutí a v rozsahu této žádosti posuzuje soulad záměru s cíli a úkoly územního plánování. Předmětem územního řízení je tedy pouze záměr v podobě, jak jej určil žadatel; není zde prostor pro posouzení případných alternativ či variantních řešení, která žadatel nenavrl. Územní rozhodnutí tak stanoví, že umístění posuzované stavby ve schválené podobě je možné, nevylučuje však, že by bylo možno je povolit i v podobě jiné, třeba i z různých hledisek vhodnější. Ze samotné existence územního rozhodnutí tedy nelze dovodit naplnění podmínky subsidiarity, neboť neprokazuje, že je v daném případě vyvlastnění až poslední možností a je k němu přistoupeno až v situaci, kdy k vytčenému cíli nelze užít mírnější právní prostředky.
176. Ani existence pravomocného územního rozhodnutí tedy nezabavuje vyvlastňovací úřad povinnosti posoudit, zda je možno účelu vyvlastnění dosáhnout jiným způsobem, bez dopadu do práv vyvlastňovaného a dalších osob, nebo s dopady menšími. Rozhodnutí o vyvlastnění tedy vyžaduje mnohem komplexnější posouzení, než pouhé konstatování existence územního rozhodnutí a z něj dovozený veřejný zájem. Vyvlastnění představuje kvalitativně výjimečný zásah do právní sféry osoby, která je na svém vlastnickém právu omezena či je ho dokonce zbavena proti své vůli mocenským zásahem orgánu státu. Správní orgán jako nositel veřejné moci jednostranně vnucuje svou vůli vyvlastňovanému, jehož vůle je zde nerozhodná (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 – 125, č. 448/2005 Sb. NSS).
177. V nyní posuzované věci je tedy zapotřebí respektovat skutková specifika, zejména tedy fakt, že ve vztahu k Vyvlastňovanému pozemku žalobce existuje alternativní projekt realizace záměru.
178. Výše uvedená skutková situace tedy sama o sobě klade na vyvlastňovací úřady větší požadavky stran vypořádání se s otázkou nezbytnosti (subsidiarity) vyvlastnění. V nastolené skutkové situaci tedy nepostačí pouhý odkaz na územní rozhodnutí, ale je zapotřebí zkoumat, hodnotit a argumentačně (či důkazně) podložit závěr o nezbytnosti vyvlastnění Předmětného pozemku.
179. Povinností vyvlastňovacího úřadu bylo a je zabývat se ve vyvlastňovacím řízení tím, zda bylo splněno prokázání podmínek pro vyvlastnění. To vše k žádosti vyvlastnítele, který má dle dikce § 18 odst. 2 písm. b) zákona o vyvlastnění povinnost doložit ke své žádosti splnění podmínek pro to, aby této mohlo být vyhověno, tj. má povinnost (ve svém zájmu) doložit splnění podmínek vyvlastnění (či nuceného omezení vlastnického práva)

– tedy doložit, že je zapotřebí (nutné) vyvlastnit či omezit vlastnické právo v konkrétním rozsahu a proč. Touto žádostí se následně vyvlastňovací úřad musí zabývat a zjistit, zda bylo prokázání podmínek vyvlastnění v souladu se zákonnými požadavky splněno (k tomu srov. § 3 správního řádu) a tento svůj závěr následně logicky odůvodnit. Žalovaný ostatně mohl za tímto účelem (náležitého doložení nezbytnosti vyvlastnění v požadovaném rozsahu) vyzvat navrhovatele k doplnění žádosti.

180. Konkrétně tak měly vyvlastňovací úřady v rámci dalšího řízení provést důkaz výše uváděnými smlouvami, respektive alternativní projektovou dokumentací, a posoudit, zda je podle nich možné s ohledem na veřejnoprávní a technické předpisy stavbu realizovat; zda je takové řešení ještě přijatelné z hlediska veřejného zájmu (BESIP, komfort dopravy atd.); zda takové řešení zasahuje méně či více do vlastnického práva osob odlišných od žadatele o vyvlastnění.
181. Na výzvu vyvlastňovacího úřadu prvního stupně reagoval vyvlastnitel (Osoba zúčastněná na řízení) dopisem ze dne 20. 4 2021, v jehož obsahu se vyjádřil k nezbytnosti vyvlastnění a připojil požadované podklady, tedy smlouvu 02PB-000089 ze dne 17. 5. 2018 označenou jako „D11 1107 Smiřice – Jaroměř, koordinace se stavbou I/33 Jaroměř, obchvat a zajištění zbývajících stavebních povolení“ (a související přílohy 1A a 1B) a smlouvu 02BP-000283 ze dne 17. 10. 2019 označenou jako „D11 1107 Smiřice – Jaroměř: Prověření napojení stavby na silnici I/37, technická studie“ (a související přílohu 2).
182. Vyvlastňovací úřad prvního stupně následně hodnotil ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění ve vazbě na dikci § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění, zda je rozsah vyvlastnění ve vztahu k Vyvlastňovanému pozemku nezbytný a ve veřejném zájmu.
183. Veřejný zájem na vyvlastnění je vyvlastňovacím úřadem prvního stupně deklarován a velmi důkladně rozebrán na stranách 33 – 36 jeho rozhodnutí, problematika nezbytnosti rozsahu vyvlastnění právě ve vztahu k Předmětnému pozemku je rovněž důkladně rozebrána, a to na stranách 36 – 40 tohoto rozhodnutí.
184. Vyvlastňovací úřad prvního stupně posoudil všechny alternativní varianty (plynoucí z výše uváděných a k důkazům před vyvlastňovacím úřadem provedených smluv) a dospěl k závěru (potvrzenému žalovaným), že pokud jde o vyvlastnitel (Osobou zúčastněnou na řízení) předloženou smlouvu 02PB-000089 ze dne 17. 5. 2018 a s ní související připojené přílohy, je po jejím posouzení zcela evidentní, že jejím cílem není jakákoliv změna (neprojektování) okružní křižovatky a zcela v intencích územního rozhodnutí č. 42/05 zde nedošlo k jakémukoliv pokusu o vymístění stavby D11 1107 z Vyvlastňovaného pozemku žalobce a ani to nemělo být cílem uvedené smlouvy. Jednalo se de facto pouze o koordinaci záměru stavby dálnice D11 a navazující stavby „Silnice I/33 Jaroměř, obchvat“.
185. Pokud pak jde o smlouvu 02PB-000283 ze dne 17. 10. 2019 a související výstup, který je jejím výsledkem, ta se týkala prověření tří variant napojení stavby D11 1107 na stávající silnici I/37 mezi obcemi X a X z důvodu dlouhotrvajícího procesu majetkoprávního vypořádání nyní Vyvlastňovaného pozemku a postupu výstavby dálnice D11 1107. Výstupem na základě této smlouvy byla technická studie č. zak. 19-327-4 z 02/2020, která prověřila tři varianty napojení stavby D11 1107 na silnici I/37.

186. V případě variantních řešení I. a II. se jedná pouze o řešení dočasná, která by v dlouhodobém horizontu byla nepoužitelná, a to ať z hlediska komfortu dopravy, její plynulosti, bezpečnosti, kapacity či samotného faktu, že tato řešení nemají návaznost na související stavbu „Silnice I/33 Jaroměř, obchvat“, která je se stavbou dálnice D11 koordinována. Uvedené varianty neodpovídají normám ČSN 73 6101 a ČSN 73 6102. V podrobnostech dále krajský soud odkazuje na další podrobnosti uvedené v argumentaci vyvlastňovacího úřadu prvního stupně (zejména str. 37 a 39 jeho rozhodnutí).
187. Pokud jde o variantu III., jedná se o jedinou variantu, která prověřila možnost definitivního řešení napojení SO 130 (Přeložka silnice I/33) na silnici I/37 pomocí výstavby SO 112 (okružní křižovatka přeložky I/33 a I/37) v odsunutě poloze od stávající silnice I/37 tak, aby nebyl Vyvlastňovaný pozemek stavbou dálnice D11 1107 dotčen. Z předložených podkladů vyplynulo, že by se jednalo o řešení, které by oproti dosavadnímu stavu bylo nejen finančně náročnější, ale současně by si vyžádalo větší trvalý zábor zemědělských pozemků a větší zásah do krajiny (v důsledku toho, že by se stavba nerealizovala v ose dosavadní silnice I/37), stavbou by bylo nově dotčeno nemalé množství dalších vlastníků odlišných od vyvlastnitelů, zároveň by došlo k oddálení realizace takto významní stavby. Přitom všem by byl pozemek žalobce dále minimálně dotčen navazující stavbou „Silnice I/33 Jaroměř, obchvat“, jejíž změna by v důsledku změny projektovaného řešení dálnice D11 musela být též projednána. V neposlední řadě by došlo ke snížení komfortu nájezdu na okružní křižovatku ze silnic I/37 v obou směrech. Konkrétní technické parametry a údaje s tímto související vyvlastňovací úřad prvního stupně uvádí na str. 37 – 38 svého rozhodnutí.
188. V odstavci 3 na straně 39 se dále vyjádřil k žalobci namítané existenci dalšího variantního řešení, které mělo vyplynout v lednu 2018 z prohlášení tehdejšího ministra dopravy, který uvedl, že pozemek žalobce nebude potřeba. Uvedené je rovněž namítáno i v žalobním bodě č. 7 s tím, že vyvlastňovací úřady se tedy nezabývaly všemi variantními řešeními a nedostály tak požadavkům vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66.
189. Krajský soud na tomto místě uvádí, že ve shodě s vyvlastňovacími úřady má za to, že tyto se vypořádaly se všemi variantními řešeními, která v dané věci přicházela v úvahu. Žalobcem nyní namítaná další varianta řešení – která měla vyplynout z prohlášení ministra dopravy v lednu 2018 – nemá, kromě tohoto jeho tvrzení, žádnou další oporu, pokud jde o její existenci. Krajský soud se kloní i k závěru vyvlastňovacích úřadů, které odmítly v tomto směru provést výsledek tehdejšího ministra, neboť by to znamenalo jen další prodlužování vedeného řízení.
190. Uvedené prohlášení totiž reagovalo na situaci, která vznikla v důsledku podávání námitek systémové podjatosti žalobcem, které pozastavily vyvlastňovací řízení od jara 2018 do podzimu roku 2019. S ohledem na dlouhodobý vývoj vyvlastnění ohledně pozemku žalobce (už v roce 2015 byla jedna z žádostí o jeho vyvlastnění vzata žadatelem zpět, jak je ostatně již uváděno výše) se uvažovalo, jakým způsobem situaci řešit tak, aby došlo k realizaci onoho záměru bez průtahů a způsobem, který nesníží komfort stavby. V této souvislosti se tedy tehdejší ministr mohl (de facto v rámci politické proklamace) vyjádřit v tom smyslu, že pozemek žalobce nebude – s ohledem na dosavadní vývoj věci – potřeba, neboť se realizace stavby povede jinudy. Na to ostatně navazují výše

specifikované smlouvy z května 2018 a října 2010, které zpracovávají variantní řešení (krátkodobé i dlouhodobé) pro realizaci záměru.

191. Pro krajský soud je spíše s podivem, proč žalobce začíná hovořit o existenci dalšího variantního řešení až nyní (v řízení po kasačním rozsudku Nejvyššího správního soudu), když má jít dle jeho slov o variantní řešení z roku 2018, tedy z doby dřívější, než jsou další dvě smlouvy, kterých se žalobce i v původní žalobě, tak v kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, dovolával. Tuto skutečnost ostatně ani sám žalobce nikterak nevysvětluje. Výše uvedené tak působí spíše jako zneužití práva, neboť žalobce v návaznosti na závazné závěry Nejvyššího správního soudu uvádí „nově“ a hypoteticky až spekulativně další možnou alternativu realizace záměru s tím, že jeho pozemek nebude touto dotčen.
192. I s ohledem na to, co již vyvlastňovací úřady, zejména pak vyvlastňovací úřad prvního stupně, sdělily k výše uvedeným alternativám, je existence další možné alternativy vyloučena. Z uvedených smluv je totiž zřejmé, že s ohledem na aspekty výše uvedené a vyvlastňovacími úřady hodnocené, je nutné, aby stavba vedla přes Vyvlastňovaný pozemek žalobce.
193. Vyvlastňovací úřady tak v průběhu řízení dospěly k závěru, že variantní řešení I. a II. nelze v daném případě uvažovat vůbec, a to zejména s ohledem na jejich dočasný charakter, mimo jiné v návaznosti na to, že nejsou trvale využitelná vzhledem k intenzitám dopravy, neumožňují napojení stavby „Silnice I/33 Jaroměř, obchvat“, nebo neumožňují potřebnou míru komfortu průjezdu křižovatkou, jedno řešení pak neumožňuje nájezd na dálnici z obou směrů. Variantní řešení III. pak taktéž nelze v daném případě uvažovat, neboť by si vyžádalo trvalý zábor zemědělských pozemků a větší zásah do krajiny, stavbou by bylo dotčeno množství dalších vlastníků nebo by došlo ke snížení komfortu nájezdu na okružní křižovátku, jak již bylo ostatně podrobněji uvedeno shora.
194. V daném případě, za daných skutkových souvislostí, tak odpovědnosti za prokázání podmínek vyvlastnění vyvlastňovací úřady dostaly. Jejich zákonem stanovenou povinností bylo zjistit skutkový stav v tom směru, zda jsou podmínky pro vyvlastnění (a nucené omezení vlastnického práva) splněny a následně argumentačně uvést na základě jakých podkladů a úvah ke svým závěrům dospěly. Požadavkům v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66, tak bylo dáno zadost.
195. Pro kompletní vypořádání sedmého žalobního bodu žalobce krajský soud ještě považuje za nutné vypořádat se s žalobcovým tvrzením, že vydáním rozhodnutí o změně stavby před dokončením (vydáno žalovaným 19. 8. 2021 a potvrzeno Ministerstvem dopravy), došlo vlastně k potvrzení toho, že Předmětný pozemek pro danou stavbu není vůbec potřebný. Dle názoru žalobce z těchto rozhodnutí neplyne, že by se mělo jednat o řešení dočasné či provizorní.
196. Krajský soud v této souvislosti zcela odkazuje na procesní obranu žalovaného, která je specifikována výše, která se více než podrobně uvedenou argumentací žalobce zabývá a tuto zcela vyvrací. Žalovaný uvedl, že jde o jeho rozhodnutí ze dne 19. 8. 2021, č. j. KUKHK-23962/DS/2021-8(TI), kterým byla povolena změna stavby „D11 stavba 1107 Smiřice – Jaroměř“ před dokončením, v rozsahu stavebního objektu SO 112 Okružní

křížovátka přeložky I/33 a I/37. Odvolání žalobce do tohoto rozhodnutí bylo následně zamítnuto a rozhodnutí bylo Ministerstvem dopravy potvrzeno.

197. Z výrokové části tohoto rozhodnutí (se kterým se žalobce prokazatelně seznámil, neboť do něj podával odvolání jako účastník řízení) plyne, že jde o dočasné a provizorní řešení (s ohledem na neustále probíhající majetkoprávní řešení Vyvlastňovaného pozemku). Z rozhodnutí plyne, že lhůta k odstranění dočasných konstrukcí je stanovena do 6 měsíců od doby získání práv stavebníka k pozemku parc. č. XA. Po uplynutí doby dočasnosti bude stavba dokončena podle stavebního povolení vydaného Krajským úřadem Královéhradeckého kraje ze dne 6. 5. 2019, zn. KUKHK-4834/DS/2019-13 (TI).
198. Byť obě výše uvedená rozhodnutí žalovaný přiložil ke svému vyjádření k žalobě, nedospěl krajský soud v závěru, že by tyto musel provádět k důkazu a za tímto účelem nařídít jednání ve věci. Listiny jsou účastníkům řízení známy a tyto se de facto netýkají nyní projednávaného předmětu řízení. Žádný z účastníků řízení je nadto jako listinné důkazy k provedení v řízení před soudem nenavrhoval.
199. **Konečně posledním, v pořadí osmým žalobním bodem, žalobce tvrdil, že se vyvlastňovací úřady řádně nezabývaly jeho námitkou, že Osoba zúčastněná na řízení některé pozemky nevyvlastňuje pro stavbu silnic a dálnic, ale za skrytým účelem.**
200. V této souvislosti žalobce svá žalobní tvrzení rozvedl v tom smyslu, že všechny vyvlastněné pozemky jsou okamžitě po jejich vyvlastnění již po řadu let zatěžovány nezákonně vedenou exekucí exekutorkou JUDr. J. F..
201. Předně krajský soud uvádí, že vyvlastňovací úřady se uvedenou námitkou žalobce zabývaly, k tomu srov. např. 25 – 26 rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu prvního stupně.
202. Krajský soud k tomuto žalobnímu tvrzení uvádí, že je žalobce původně užíval v souvislosti s žádostí o přiznání odkladného účinku žalobě. Následně rovněž i v žalobě vedené poté před Krajským soudem v Hradci Králové pod sp. zn. 30 A 42/2021. O uvedené námitce tak již bylo argumentačně krajským soudem, byť v jiné, ale obsahově na nyní projednávanou věc navazující, věci rozhodováno. V této souvislosti tak krajský soud odkazuje a dále cituje vypořádání této námítky (dříve podrobněji argumentačně) vznesené v řízení vedeném před Krajským soudem v Hradci Králové pod sp. zn. 30 A 42/2021. V usnesení o nepřiznání odkladného účinku žalobě, konkrétně tedy usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 6. 2021, č. j. 30 A 42/2021 - 127, je uvedeno, že: *„Konečně poslední tvrzení žalobců bylo vedeno ve smyslu nebezpečí nevratné újmy hrozící v souvislosti s exekucí, která hrozí všem pozemkům, jež se do vlastnictví státu, s právem hospodaření ŘSD ČR, dostanou. V této souvislosti žalobci soudu doložili listiny – vyrozumění o zahájení exekuce ze dne 28. 7. 2014, sp. zn. EX 00318/14, a s tím související výpis z katastru nemovitostí (č. l. 58 – 59 soudního spisu). Krajský soud neshledává nebezpečí exekučního zatížení předmětných pozemků. Z listin, které žalobci dokládají k exekučnímu titulu (rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 19. 9. 2013, č. j. 21 C 12/2013 – 56), plyne, že pověření k vedení exekuce JUDr. Janou Fojtovou ve prospěch oprávněného proti povinnému ŘSD ČR se má týkat vyklizení konkrétních nemovitostí a jejich předání oprávněnému. Součástí vymáhaného plnění jsou i náklady oprávněného a náklady exekuce (které mají být teprve stanoveny příkazem k úhradě nákladů exekuce). Vztahování povinnosti vyklizení se z logiky věci na předmětné pozemky z výše uvedeného titulu vztahovat nemůže. Stejně tak je vyloučené, aby předmětné pozemky sloužily ke zpeněžení za účelem uhrazení nákladů exekuce (a řízení jí předcházejícího), jak je uvedena shora, a to s ohledem na případný*

nepoměr takových částek. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva ve věci Vaskeršić proti Slovinsku ze dne 25. 4. 2017, stížnost č. 31371/12, plyne požadavek přiměřenosti a subsidiarity při exekučním vymáhání plnění prodejem nemovitostí. To vždy s ohledem na vyšší pohledávky a případné jiné možnosti „postihu“ – docílení sledovaného účelu.“

203. Obdobná argumentace je pak uvedena i v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 7. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 161 (konkrétně odstavec 200).
204. Na toto své odůvodnění krajský soud opětovně odkazuje. Žalobce svá žalobní tvrzení v tomto směru tentokrát vnesl spíše velmi obecně. Je nutné konstatovat, že vyvlastňovací úřady se s touto námitkou řádně vyprávěly a jejich vypořádání krajský soud výše spíše doplnil. Že by šlo o jinou exekuci, než je uvedeno ve výše citovaném textu, žalobce netvrdil.
205. Spíše nad rámec nutného je vhodné zmínit, že ústavní stížnost žalobce do výše uvedeného usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku žalobě byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. III. ÚS 2078/2021.
206. Na závěr se krajský soud rovněž krátce vyjádří k žádosti žalobce o předložení věci Ústavnímu soudu.
207. Žalobce závěrem žaloby uvedl, že má za to, že současná právní úprava správního i soudního rozhodování o vyvlastnění, provedená s účinností zákona č. 405/2012 Sb., účinného od 1. 2. 2013, je protiústavní, přičemž pro kogentnost stanovené věcné příslušnosti soudů nelze danou protiústavnost odstranit výkladem. Žalobce napadá pro protiústavnost tzv. dvoukolejnost soudního přezkumu rozhodnutí o vyvlastnění, tj. skutečnost, že výrok o vyvlastnění přezkoumávají správní soudy ve správním soudnictví a o výroku o náhradě za vyvlastnění je rozhodováno civilními soudy podle části V. o. s. ř. Při opětovném rozdělení soudního řízení na řízení o přezkum vyvlastnění, jež probíhá před správními soudy, a řízení o přiznání náhrady za vyvlastnění, které probíhá v řízení před soudy rozhodujícími v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř., však nelze nikdy dosáhnout toho, aby k vyvlastnění a k rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění došlo současně, či alespoň v přibližně stejné době.
208. Žalobce proto navrhnul soudu, aby řízení přerušil a věc předložil Ústavnímu soudu k rozhodnutí o zrušení části zákona č. 405/2012 Sb. a části liniového zákona ve znění pozdějších novel. Cílem navrhovaného zrušení je, aby z liniového zákona bylo vypuštěno ustanovení znemožňující soudní rozhodování o vyvlastnění podle části páté o.s.ř. (§ 4 odst. 2 cit. zák.) a obnoven stav (dle Ústavního soudu ústavně konformní) možnosti soudního rozhodování tak, jak byl upraven v původním znění zákona o vyvlastnění.
209. Soud by proto měl Ústavnímu soudu navrhnout, aby § 4 odst. 2 liniového zákona bylo zrušeno, a dále aby bylo zrušen čl. 26 zákona č. 405/2012 Sb., jenž změnil původní znění § 28 zákona o vyvlastnění, které bylo platné a účinné do 31. 1. 2013.
210. K výše uvedenému krajský soud uvádí pouze to, že obdobný návrh žalobce vznášel již v řízení před kasačním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v této věci. Krajský soud proto v této souvislosti odkazuje na závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As XB/2020 – 66, konkrétně v odstavcích 21 – 24 rozsudku.

VII. Závěr

211. S ohledem na vše výše uvedené tak krajský soud tak neshledal žalobou důvodnou a nad její rámec nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VIII. Náhrada nákladů řízení

212. Výrok II. o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval.
213. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s., jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku. ŘSD ČR jako Osoba zúčastněná na řízení nadto náhradu nákladů řízení nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. prosince 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu